

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫГЫ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫ
НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ АГРАРНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ АКАДЕМИГІ,
ЭКОНОМИКА ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ, ПРОФЕССОР,
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЕҢБЕК СІЦІРГЕН ҚАЙРАТКЕРІ

СӘБИТ БАЙЗАҚҰЛЫ БАЙЗАҚОВ 80 ЖАСТА

ҒЫЛЫМИ ЕҢБЕКТЕРІНІҢ БИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШІ

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ НАУЧНЫХ ТРУДОВ

80 - ЛЕТИЮ АКАДЕМИКА
НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ДОКТОРА ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК, ПРОФЕССОРА,
ЗАСЛУЖЕННОГО ДЕЯТЕЛЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

САБИТА БАЙЗАКОВИЧА БАЙЗАКОВА

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АУЫЛ
ШАРУАШЫЛЫҒЫ МИНИСТРЛІГІ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ
АКАДЕМИЯСЫ

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ АКАДЕМИГІ,
ЭКОНОМИКА ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ, ПРОФЕССОР,
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЕҢБЕК СІЦІРГЕН ҚАЙРАТКЕРІ

**СӘБИТ БАЙЗАҚҰЛЫ
БАЙЗАҚОВТЫҢ
80 ЖАСҚА ТОЛУЫНА АРНАЛҒАН**

*ғылыми еңбектерінің
библиографиялық көрсеткіші*

Алматы 2020

ББК 91.9:4

Қ 17

Құрастырушылар:

Ақшалова А.Б., Кененбаева Н.С., Кулжанова К.М.,

Жауапты шығарушылар:

Айтуарова А.М., Ғылыми кітапхана директоры;

Ақшалова А.Б., ФББ менгерушісі.

Жорабекова Ж.Т., ОГИИ-ның ғалым хатшысы,
ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты.

Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі,
экономика ғылымдарының докторы, профессор Б.С. Байзаковтың
ғылыми еңбектерінің библиографиялық көрсеткіші. - Алматы:
ҚазҰАУ, 2020.-104 бет.

© Ғылыми кітапхана, 2020
© «Айтұмар» баспасы., 2020

МИНИСТЕРСТВО СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ АГРАРНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

*Библиографический указатель
научных трудов*

ПОСВЯЩЕННЫЙ 80-ЛЕТИЮ АКАДЕМИКА
НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ДОКТОРА ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК, ПРОФЕССОРА,
ЗАСЛУЖЕННОГО ДЕЯТЕЛЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**САБИТА БАЙЗАКОВИЧА
БАЙЗАКОВА**

Алматы 2020

ББК 91.9:4

Қ 17

Составители:

Акшалова А.Б., Кененбаева, Кульжанова К.М.

Ответственные за выпуск:

Айтуарова А.М., директор научной библиотеки;
Акшалова А.Б., заведующая НБО;

Жорабекова Ж.Т., ученый секретарь ЛНИИ,
кандидат сельскохозяйственных наук.

Библиографический указатель научных трудов академика
Национальной академии наук Республики Казахстан доктора
экономических наук, профессора С.Б.Байзакова. - Алматы:
КазНАУ, 2020.-104 с.

© Научная библиотека, 2020

© Изд.«Айтұмар», 2020

MINISTRY OF AGRICULTURE INDUSTRY
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCE OF THE
REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

KAZAKH NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY

The Bibliographic index of scientific works

DEDICATED TO THE 80th ANNIVERSARY OF
CORRESPONDING-MEMBER OF THE ACADEMY OF
AGRICULTURAL SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN, DOCTOR OF ECONOMICAL SCIENCE,
PROFESSOR, HONORED WORKER OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN

SABIT BAYZAKOVICH BAIZAKOV

Almaty 2020

ББК 91.9:4

Қ 17

Compiled by:

Akshalova A.B., Kenenbaeva N.S., Koulzhanova K.M.

Responsible for release:

Aituarova A.M., Director of the Scientific Library;
Akshalova A.B., Head of NBO;

Zhorabekova Zh.T., Academic Secretary FRII;

Bibliographic index of scientific works of S.B. Bayzakov, academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Doctor of Economic Sciences, professor.-Almaty: KazNAU, 2020.-104 p.

© The Scientific library, 2020

© Publ. «Aitymar», 2020

ОҚЫРМАНДАРҒА

Библиографиялық көрсеткіш Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі, экономика ғылымдарының докторы, профессор С.Б.Байзаковтың 80 жасқа толуына арналған.

Бұл көрсеткіште ғалымның өмірі мен еңбек жолын сипаттайтын мәліметтер, оның жарияланған еңбектері, монографиялары, оқу-әдістемелік құралдары қамтылған.

Сонымен қатар ғалымның жетекшілігімен қорғалған ғылыми диссертациялар және ол туралы жазылған әдебиеттер енгізілген.

Көрсеткіштегі материалдар хронологиялық тәртіппен орналасқан, әр жылдың көлемінде алфавит ретімен: қазақша, орысша және ағылшын тілдерінде беріліп отыр.

Ұсынылып отырған библиографиялық көрсеткіш барлық оқырман қауымына арналған.

К ЧИТАТЕЛЯМ

Библиографический указатель научных трудов академика Национальной академии наук Республики Казахстан доктора экономических наук, профессора, С.Б. Байзакова посвящен 80-летию со дня рождения.

В указатель включены биографический очерк, отражающий его научно-педагогическую деятельность, основные даты жизни и деятельности, научные публикации и учебно-методические материалы, защищенные диссертации под его руководством и литература о нем.

Материал в указателе расположен в хронологическом порядке, в пределах каждого года по алфавиту: сначала идут работы опубликованные на казахском, русском и английском языках.

Указатель предназначен для широкого круга читателей.

FOR READERS

The bibliographic index of scientific works is dedicated to the 80th anniversary of birth of S.B. Baizakov, the academician of National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Doctor of economic sciences, professor.

The index includes the biographical essay, reflecting his scientific and pedagogical activities, the main dates of life and activity, scientific publications and educational and methodological materials, defended theses under his guidance and literature about him.

The material in the index is located in chronological order, within each year by alphabet: first there are works published on Kazakh, Russian and English.

The index is intended for a wide range of readers.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ,
АКАДЕМИЯСЫНЫҢ АКАДЕМИГІ, ЭКОНОМИКА
ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ, ПРОФЕССОР
СӘБИТ БАЙЗАҚҰЛЫ БАЙЗАҚОВТЫҢ
ӨМІРІ МЕН ҚЫЗМЕТИНІҢ НЕГІЗГІ КЕЗЕҢДЕРІ**

ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР:

Тұған жылы мен тұған жері: Академик Сәбит Байзақұлы Байзақов 1940 жылы 21 наурызда Қостанай облысы, Жангелді ауданының № 9 ауылында дүниеге келген.

БІЛІМІ:

1959-1964 жж. Қазақ мемлекеттік ауылшаруашылық институтының орман шаруашылығы факультетінде оқып, «Орман шаруашылығының инженері» - мамандығын алды.

ЕҢБЕК ЖӘНЕ ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ:

2011 ж. осы уақытқа дейін Орман ғылыми-инновациялық институтының директоры.

2004-2011 жж. «Орман биоценологиясы мәселелері» ғылыми орталығының жетекшісі, кафедра профессоры.

2002-2004 жж. ҚР Ұлттық ғылым академиясының ауылшаруашылығы ғылымдар бөлімшесінің академик-хатшысы.

2002-2003 жж. «Орман биоценологиясы мәселелері» ғылыми орталығының директоры, кафедра профессоры;

2001-2002 жж. ҚазҰАУ ғылыми жұмыстар және халықаралық байланыс жөніндегі проректоры.

1996-2001 жж. Қазақ мемлекеттік аграрлық университетінің ғылыми жұмыстар жөніндегі проректоры.

1994-1996 жж. Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының бас ғылыми хатшысы.

1991-1994 жж. Қазақ ауыл шаруашылығы ғылымдар академиясы Президиумының бас ғылыми хатшысы.

1988-1991 жж. Орман шаруашылығы факультетінің деканы (ҚазАШИ).

1965-1991 жж. Ассистент, доцент және профессор (ҚазАШИ).

FЫЛЫМИ ДӘРЕЖЕСІ ЖӘНЕ АТАҒЫ:

1969 ж. Ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты.
1987 ж. Докторлық диссертациясын қорғады.
1988 ж. Профессор атағы берілді.
1991 ж. Қазақ ауыл шаруашылығы ғылымдары академиясының мүше-корреспонденті.
1994 ж. Қазақ ауыл шаруашылығы ғылымдар академиясының академигі;
1995 ж. Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылымдар академиясының мүше-корреспонденті.
1996 ж. ҚР ҰҒА академигі.

МАРАПАТТАРЫ:

1999 ж. «Қазақстанның еңбек сінірген қайраткері».
2004 ж. «Тыңға 50 жыл» медалі.
2006 ж. «Ерен еңбегі үшін» медалі.
2009 ж. академик А.И. Бараев ат. Аграрлық ғылымдар саласының I дәрежелі лауреаты.
2010 ж. «Күрмет» ордені.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ АКАДЕМИГІ С.Б. БАЙЗАҚОВТЫҢ ҒЫЛЫМИ, ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ ҚЫЗМЕТИНІҢ ҚЫСҚАША ОЧЕРКІ

Сәбит Байзакұлы Байзаков 1940 жылдың 21-наурызында Қостанай облысы Жангелдин ауданының 9-шы ауылында туған. Ақсuat жеті жылдық (1949-1955 ж.ж.) және Қаратүбек орта мектептерінде (1956-1959 ж.ж.) оқыған. Жоғары білімді орман шаруашылығы мамандығы бойынша Қазақтың мемлекеттік ауыл-шаруашылық институтында (1959-1964 ж.ж.) алған.

С.Б. Байзаков өзі бітіріп шыққан институттың орман таса-циясы (өлшемдері) және орманшылық қалыптастыру кафедрасында (1965 ж) асистенттік қызметке қалдырылды.

Ол жоғары оку орнының мұғалімдігі аса жауапты жұмыс екенін түсіне отырып, педагогтік қабілетін арттыруға үлкен күш салды. Оқытушының білімі мен шеберлігі біте қайнасан уақыттағана ол айтулы ұстазға айналатынын еш уақыт есінен шығарған жоқ. Оқыту әдістемелерін, жастар алдында сөйлеу мәнерін, студенттер арасында тәрбиелік жұмысты жүргізу түрлерін талмай үйренді. Сабак мазмұнын күн сайын толықтыра түсіп, тындаушыларына аз да болса жаңа материалдар мен ақпарлар беріп отыруды әдетке айналдырды.

С. Байзакұлы ұстаз шеберлігінің бір ұшы жүйелі ғылыми жұмыста жатқанына ерте көз жеткізіп, мұғалімдік қызметке тұрған уақыттан бастап ғылыми ізденістер жасауға қызу кіріспей кетті. «Оқыта жүріп үйрену, үйрете жүріп оку» оның өзекті кәсіби қағидасына айналды. Өзінің ғылыми жетекшісі әрі кафедра менгерушісі - көрнекті орманшы-ғалым Тайжан Хамитұлы Тоқмұрзинмен бірлесе отырып, ол Кенес одағы бойынша алғашқылардың бірі ретінде ормандардың жер бетінде өсіп-өнетін қылқанды тармақтарының биологиялық массасының көбеюі мен қалыптасу заңдылықтарын зерттеп, оның мөлшерін анықтайтын тиімді әдістер тапты және осыған қажет нормативтік-анықтамалық кестелер жасады.

Осы бағытта жиналған материалдар негізінде 1969 жылы «Қазақстанның қарағайлы ормандарында ағаштың қылқан жапырақты тармақтарының өнуі мен қорлануының кейбір заңдылық-

тары және оларды өнеркәсіптік пайдаланудың мүмкіндіктері» деген тақырыпқа диссертация қорғап, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты дәрежесіне, ал бұдан соң (1972 ж) доцент атағына ие болды.

Сәбит Байзакұлының бұл еңбегін оның бірінші сарапшысы – Қырғыз КСР Ғылым академиясының Орман және жаңғақ өсіру ғылыми-зерттеу институтының директоры, биология ғылымдарының докторы, профессор П.А. Ган «Жинаған материалдарының мөлшері, оларды талдауының терендігі, диссертацияның мазмұны мен мәні, пайдаланған әдістемелері жағынан кандидаттық жұмыстарға қойылатын талаптардан анағұрлым артық» - деп бағалады.

Талай тынымсыз күндері мен үйқысыз тұндерін сарп еткен жұмысынан жақсы нәтиже алған С. Байзакұлы өз ізденістерін әрі қарай жаңа ынтамен жалғастыра тұсті.

Оның бұрынғы жұмыстарын жүргізу барысында жинаған білімі мен тәжірибесі кейінірек бұрынғыдан да күрделі және көптен шешімі табылмай келген орман қорының кадастрық-экономикалық бағасын анықтау проблемасының нақты шешімдерін жасауға көмектесті. С. Байзакұлы орман мен орманды жерлердің сандық, сапалық және ақшаға шаққандағы құндылығын табудың методологиялық жағынан біртектілігін дәлелдеді, оларды анықтаудың принциптерін белгілең, методикалық жолдарын ұсынып, іске асырды. Соның нәтижесінде орман шаруашылығына, әсіресе оның нарық жағдайына өткен кезінде өте қажет орман қорларының кадастрық-экономикалық құндылығын есептеуге арналған нормативтік материалдар жүйесін құруға мүмкіндік алды. Аталған кешенді нормативтік-есептік құралдардың негізінде орман шаруашылығы жұмыстарының ұзақ жылдар бойғы қызметіне баға беруге болатынын дәлелдеп, осы саланың тиімділігінің жалпы мөлшерін анықтайтын әдістер жасап шықты.

Көрсетілген мәселені зерттеу үстінде ол өсіп тұрған ормандарды сатуға арналған таксалардың (бағалардың) мәні мен мағынасына терең де жан-жақты талдау жасап, оларды құру барысында жіберіліп жүрген негізгі кемшіліктерді анықтады. Өсіп тұрған ағашты сатуға қажетті баға жүйесін жасаудың орманды жерлердің өнімділігі мен орманның түсімділігіне, олардың басты таксациялық көрсеткіштеріне негізделген жаңа әдісін ұсынды.

С. Байзакұлы кол жеткізген ғылыми нәтижелерін «Орман қорын кадастрық-экономикалық бағалауды жетілдіру жолдары және оны орманды қайта жаңғырту процесін басқару ісінде қолдану» деген тақырыпқа жазылған диссертациясында жинақтап, оны 1987 ж. Ленинградтың С.М. Киров атындағы орман-техникалық академиясының ғылыми кеңесінде сәтті қорғап, экономика ғылымдарының докторы дәрежесін алды.

Бұл жұмысты қорғау мерзімі Орталықтың Алматыдағы желтоқсан оқиғасын (1986 ж) асқындырып, оны «Қазақ ұлтшылдығының» нәтижесі деп танып, шиеленісті қүшейтіп жіберген кезге сәйкес келді. Осыған орай, бұрын ойларын ашып айтпай жүрген кейбіреулер қарсылық жасауға тырысып бақты. Бірақ мұндай әрекеттің боларын сезіп жүрген кеңес мүшесі, Ленинградтың ғылыми интеллигенциясының аға буынының өкілі, орман экономикасы ғылымының ірі теоретигі, әрі корифейі Тимофей Сергеевич Лобовиков деген профессор алдыңғылар қатарында сөз алып, «мен С.Б. Байзаковтың диссертациясын оқып шықтым. Міне бүгін өз аузынан тыннадым. Оның сынайтын жерлері жоқтың қасы. Мейлінше жақсы істелген жұмыс. Ізденушінің сұрақтарға берген жауаптары мен салмақты сөздерінен, ұстамды қалпы мен сабырлы мінезінен оны біздің арамызға қосылған ірі ғалым ғана емес, үлкен интеллект иесі деп есептеймін. Сонау қазақ даласының түкпірінде туып, терең экономикалық ой түйіндеген осы азаматтың жұмысына да, өзіне де танданбауға болмайды. Диссиденттің өте күрделі мәселені біз секілді қайнаған ғылыми қауымның ортасында емес, шалғайда жалғыз жүріп таңдалап алып, одан үлкен нәтижеге жеткеніне бәріміз қуануымыз керек. Басқаша айтқанда, бұл жұмысқа қиянат жасау артықшылық. Оның деңгейі өте жоғары екенін әрі алдымызда тұрған авторының да мүмкіндіктерінің молдығын мойындаған жөн» – деп ғылыми кеңесті сабасына түсіргенін С. Байзакұлы ұмытар емес.

Профессор Лобовиков Т.С. негізсіз сөйлемейтін, аузы дуалы кісі екен. С.Байзакұлы шындығында үлкен сыннан аман өтіп, тынымсыз он сегіз жыл жүргізген жұмысы бекітілген соң, кәсіби өрлеу жолына түсті: профессор (1988 ж.) атағын алды, өзі оқып бітірген орман шаруашылығы факультетіне декан болып (1988 ж.) сайланды. Ол бұл жұмысында табандылық көрсетіп, Қазақ ауылшаруашылық институтының бас гимаратының өзі басқаратын

факультет орналасқан қанатын Қазақстан Республикасы орман шаруашылығы мемлекеттік комитетінің есебінен күрделі жөндеуден өткізді, орманшы ғалымдар мен жоғары оқу орындарының республикааралық байланыстарын күшейтті, Алматыда олардың бүкілодақтық оқу-әдістемелік басқосуын (1990 ж.) өткізді.

Осы секілді қажырлы еңбегі мен ғылыми ізденістерінің арқасында өзен жиегінде өсетін ұсақ талдардан басқа бір түп ірі дінді агашы жок далалы аймақта туып-өскен С.Байзакұлы біздің республиканың ғана емес, бүкіл Орталық Азия орманшыларының, жоғары орман білімі мен ғылымының көрнекті өкілдерінің біріне айналды.

Ол орман экономикасы бойынша осы өңірдегі бірінші ғылым докторы. Оның ғылыми еңбектері орман қорларын анықтау мен тануды, орман мөлшерлеуді, орманшылық қалыптастыруды және орман экономикасы ғылымдарын едәуір байытқан, бұрынғы Одак көлеміне белгілі П.В. Васильев, Т.С. Лобовиков, Н.А. Моисеев, И.В. Туркевич, Н.И. Кожухов, Л.И. Ильев және Ю.Ю. Туныця секілді орман экономикасы ғылымдарының ірі өкілдерінің негізгі идеялары мен болжамдарын дамытқан әрі олардың шешімдерін табуға қосылған үлкен үлес болды.

Сәбит Байзакұлының табысты ғылыми-педагогикалық және ұйымдастырушылық қызметі республикамыздың ғылыми жүргіштері мен мекемелерінің жетекшілерінің назарына ілікті. Соның нәтижесінде ол 1991 ж. Қазақ ауылшаруашылық ғылым академиясының (ҚазАШҒА) мүше-корреспонденті және оның Президиумының Бас ғалым хатшысы болып сайланып, онда 1994 ж. дейін қызмет істеді.

1994-1996 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының (ҚР ҰҒА) шақыруы бойынша оның Бас ғалым хатшысының міндетін атқарды. Әрі сол кездерде Қазақ ауылшаруашылық академиясының академигі (1994 ж), Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының мүше-корреспонденті (1995 ж) және академигі (1996 ж) болып сайланды. Кейін (1996-2002 жж) С. Байзакұлы Қазақ ұлттық (2001 ж. дейін - мемлекеттік) аграрлық университетінің ғылыми жұмыстар жөніндегі проректоры болды. Одан соң (2003 ж) Ұлттық ғылым академиясына қайта шақырылып, онда аграрлық бөлімнің академик-

хатшысы қызметін Академияның республикалық қоғамдық ұйымға айналдырылған кезіне (2003 ж. қазан айы) дейін атқарды.

С. Байзакұлының аталған мекемелердегі қызметі олардың үлкен өзгерістерге түсіп, қайта құрылыш жатқан кезіне сәйкес келді. Мысалы, ҚАЗАШҒА ВАСХНИЛ-дың шығыс бөлімінің негізінде жаңа ғана ұйымдастырылып (1991 ж), ал Қазақстан Республикасының ғылым академиясы Ұлттық статус (1993 ж) алып жатқан еді.

Сол секілді Қазақ мемлекеттік аграрлық университеті (1996 ж) де С. Байзакұлы қызметке шақырылған мезгілде екі жоғары оқу орнының (Қазақ ауылшаруашылық институты мен Алматы малдәрігерлік институты) негізінде жаңадан құрылыш, бес жылдан соң (2001 ж) Ұлттық статусқа ие болған.

Міне, осындай жағдайда С. Байзакұлы екі академия мен аграрлық университеттің жұмыстарын екі рет жаңа деңгейде қайта қалыптастыруды олардың жетекшілерімен тізе қоса отырып, нәтижелі ұйымдастыруға ат салысты. Ол аталған мекемелердің жарғылары мен басқа салалық нормативтік құжаттарын дайындауға, ғылыми-зерттеу ұйымдарының құрамын қайта қарап, жетілдіруге, республиканың аграрлық ғылымдары мен агрономикесіп кешенін, іргелі ғылымдарын өтпелі кезеңге сәйкес дамытудың басым бағыттарын анықтауға белсене араласты. Мысалы, Қазақ ауылшаруашылық ғылым академиясының ғылыми жұмыстарын «Дәрілік өсімдіктер» және «Аграрлық экология» деген екі жаңа бағдарламамен толықтырып, іске асырушылардың бірі болды. Қазақстан Республикасының агрономикесіп кешенін 1993-1995 жж және 2000 жылға дейін дамытудың концептуалды бағдарламасын, «Ғылым және ғылыми-техникалық саясат туралы» заңын, Орман кодексінің 1993 ж және 2003 ж нұсқаларын дайындауға қатысты.

Ол Қазақ мемлекеттік аграрлық университетінің құрамында 1999 ж бастап үш ғылыми-зерттеу институты мен екі ғылыми орталықтың ашылып, жұмыс істей бастауына басшылық жасады.

С. Байзакұлы 2002-2011 жылдар арасында Қазақ ұлттық аграрлық университетінің Орман биоценологиясының келелі мәселелері ғылыми орталығының жетекшісі және «Орманшылық, орман өсіру және көгалдандыру» кафедрасының профессоры қызметтерін атқарды.

С. Байзакұлы 1996 ж. дейін Қазақстанның екі бірдей ғылым академиясының мүшелігіне сайланып, олардың Бас ғалым хатшысы қызметін атқарған жалғыз ғалым. Оның кәсіби өсуі мен ғылыми қабілетінің молауына ғылыми жетекшісі ретінде ғана емес, өміріне үлгі болып, ағалық қамқорлық көрсете білген ҚР ҰҒА-сының академигі Т.Х. Тоқмұрзинның, бұрынғы Кенес Одағының көрнекті ғалым-экономистері, профессорлар Т.С. Лобовиковтың, А.П. Петровтың, Н.И. Кожуховтың, А.Г. Мошқалевтың, Ю.Ю.Туныцяның, К.Г. Гофманның, М.Я. Лемешевтің, И.В. Туркевичтің көп жәрдемі тиді. Оның ғылыми-ұйымдастыруышылық қызметінің шындалуына Қазақ ауыл шаруашылығы ғылымдары академиясы мен Ұлттық ғылым академиясының президенттері болған академиктер Ф.А. Қалиев пен К.Ә. Сағадиевтің тікелей ықпалы болды. Олар кезінде ерекше сенім артып, бірге қызмет істеуге шақырды, Бас ғалым хатшының жауапты қызметтерін атқаруды тапсырып, күнделікті қолдау көрсетті. Талай рет Үкімет пен Жоғарғы Кенестің комиссияларының ғылым мен білімге арналған отырыстарына, ТМД елдерінің Ғылым академияларының халықаралық ассоциациясының (FAXA) Киевтегі, Минскдегі, басқа да қалалардағы мәжілістеріне жіберіп, жарыссөздерге қатыстыруды. Соның арқасында С. Байзакұлы FAXA мен Украина Ұлттық ғылым академиясының президенті Б.Е. Патонмен, сол кездегі Беларусь Ғылым академиясының президенті Л.М. Сущенямен, Грузия Ғылым академиясының президенті А.Н. Тавхелидземен, Қырғыз Республикасы Ұлттық ғылым академиясы президенті Т.Қ. Қойшиевпен, Россия ғылым академиясының вице-президенті Н.И. Лаверовпен бірге бірнеше рет академияларың байланыстарды жандандыру мәселелерін талқылауға қатасты. Республиканың ғылыми-шығармашылық интеллигенциясының қатарына қосылып, оның көрнекті өкілдерімен қызметтес болды, сөздерін тыңдап, ой бөлісті. С. Байзакұлы әсіресе Ұлттық ғылым академиясының академиктері С.К. Кенесбаевтың, С.З. Зимановтың, Г.Н. Щербаның, З.К. Қабдоловтың, А.С. Сагиновтың, А.А. Абдулиннің, М.К. Қозыбаевтың, А.К. Қошановтың, С.С. Сартаевтың, Ә.М. Сұлтанғазиннің, К.Ә. Сағадиевтің Т.Ш. Шармановтың, М.Х. Шигаеваның, И.Р. Рахымбаевтың, Р.Н. Нұргалиевтің Үкімет отырыстарында, Ұлттық ғылым академиясының жалпы жиналыстары мен президиум мәжілістерінде Академияның тағдыры мен ғылым-

ның келешегіне, ғылыми-техникалық үрдіс пен тәуелсіз дамуға байланысты тартыстарда айтқан терең ойлары мен ғибратты сөздерін ұлken тебіреніспен еске алады.

С. Байзакұлы әртүрлі 235-тен аса ғылыми-әдістемелік еңбек, оның ішінде 9 монография, 6 орманшылық-анықтамалық кітаптар, 2 оқулық және 3 оқу құралын жазды. Оның «Орман қорын экономикалық бағалау» (1981 ж), «Қазақстанның ормандары мен орман шаруашылығы: жағдайы, дамуы, бағалау әдістері» (1996 ж), «Қазақстан ормандары мен орман шаруашылығын тұрақты басқарудың келелі мәселелері» (2007 ж) деген өзі жеке және басқа ғалымдармен бірге жазған кітаптары республикада орман шаруашылығы саласының ғылыми – практикалық негіздерін күшайте түсуге қосылған ұлken үлес болып есептеледі. Ал С. Байзакұлының өз әріптестерімен бірлесе отырып шығарған «Қазақстанда екпе орман өсіру» (2007) деген екі томдығы республика бойынша жоғарғы оқу орындарына арналған алғашқы оқулық. Осы еңбегі үшін ол 2009 ж. аграрлық ғылымдар бойынша берілетін академик Н.А. Бараев атындағы бірінші дәрежелі ғылыми сыйлыққа ие болды. Кейін аталған оқулық ҚР білім және ғылым министрлігінің шешімімен екінші рет басылып таратылды (2010 ж.).

С. Байзакұлы кейінгі еңбектерінде Қазақстан Республикасына дәйекті мемлекеттік орман саясаты қажеттілігі мен оны іске асырудың жолдарын дәлелдеп шықты, орман шаруашылығы мен орманшылықты қалыптастырудың негізгі принциптерін, олардың мәні мен түрін еліміздің тәуелсіздігінен туындайтын жаңа талаптарға сай өзгерту мәселесін алға қойып, бағыттарын белгіледі, жалпы орман шаруашылығын нарық жағдайына икемдеудің ұтымды әдістерін көрсетті.

Ол осы күрделі мәселеге байланысты ойларын 2007 ж. шыққан «Қазақстанда ормандар мен орман шаруашылығын басқаруды тұрақтандырудың келелі мәселелері» деген кітабында жинақтап, әрі қарай «Қазақстан Республикасының мемлекеттік орман саясаты тұжырмадамасының жобасы» түрінде түйіндеді. Оны кезінде Ауыл шаруашылығы министрлігіне Орман және аң шаруашылығы комитетінің жауапты қызметкерлері арқылы жеткізді. Бірақ оған әлі қозғалыс берілген жоқ.

С. Байзакұлын қазіргі кездегі орман қорына жанашырлықтың аздығы, оны кейбір іс өкілдерінің өз пайдасының көзіне айнал-

дыру жолында зансыз кесуге, тіпті өртеуге дейін баратыны қынжылтады. Ол еліміздегі орман көлемін ұлғайта тұсу жолында Қазақстан Республикасының бірінші Президенті Н.Ә. Назарбаевтың бастамасымен жүргізілген «Жасыл ел» бағдарламасын жалғастыруды қажет деп санайды. Оның тәуелсіздігіміздің жемісі екеніне марқая отырып, тұрақты тұрде ұзақ мезгіл іске асырылса, Қазақстанның көп жерлерін, әсіресе елді мекендерін көгалды аймақтарға айналдыруға анық жәрдемі тиетініне кәміл сенеді.

Өз тарапынан осы өзекті мәселені нарық кезінде қатты сиреп қалған Ертіс өніріндегі қарағайлар ормандар аймағында тұбегейлі шешу мақсатында халықаралық «Республика аумағында ормандарды сақтау және ормандылықты көбейту» бағдарламасы негізінде кең ізденістер жүргізіп, орман өсірудің жаңа әдістерін ұсынды, үш инновациялық патент алғып, «Ертіс өніріндегі орман өсірудің инновациялық технологиялары» деген кітабын (2014) шығарды.

С.Б. Байзаков орман шаруашылығы саласына жоғары білімді мамандар мен ғалым кадрлар даярлауға да үлкен үлес қосты. Одан тәлім алған оқушылардың көбі ірі ғалым не өндіріс жетекшілері ретінде Қазақстан мен Қырғызстанда, Ресей Федерациясы мен Өзбекстанда, ТМД-ның басқа да елдерінде орман шаруашылығы кәсіпорындарында, жобалау, ғылыми-зерттеу институттарында, кәсіби орта және жоғары оқу орындарында абыройлы қызметтер атқаруда. Мысалы, қазіргі жоғарғы дәрежелі орман шаруашылығы мамандарын даярлайтын екі аграрлық университеттің педагогтары түгелдей дерлік академик С.Б. Байзаковтың оқушылары болып табылады.

Сәбит Байзакұлы жүйелі тұрде республиканың орман шаруашылығының келелі мәселелері туралы ғылыми-практикалық конференциялар ұйымдастырып, орман шаруашылығы мамандарының басқосуын өткізіп тұрады. Онда үлкен баяндамалар жасап, Қазақстанда орманшылық пен жоғарғы білімнің даму процестерін кеңінен қамтитын ғылыми макалалар мен жинақтар шығаруды дәстүрге айналдырды.

Ол республикада шығатын бірнеше ауылшаруашылығы ғылыми журналдарының редакторлар алқасының мүшесі. Соңғы кезге дейін Орталық Азияға ортақ орман шаруашылығы ғылымдарының үш бірдей мамандықтары бойынша кандидаттық диссертациялар

қорғалатын, республикамызда ондаған жылдар жүйелі жұмыс істеген жалғыз диссертациялық кеңестің ұймдастырушысы және оның төрағасы болды. Ол 5 ғылым докторын мен 12 ғылым кандидатын, 2 философия докторын даярлады. Басқа ондаған жастардың ғылыми ізденістер жүргізуіне риясyz ақыл-кеңес, әдістемелік жәрдем берді. Қазір де бұл жұмысын төrt ғылыми бағытта философия докторы дәрежесін беретін ғылыми кеңесте жалғастырып жатыр.

Сәбит Байзакұлының ғылыми-редакциялық тәжіриbesі де өте мол. Ол ғылыми академиялар мен аграрлық университеттің жыл сайынғы ғылыми-зерттеу және әкімшілік-ұйымдастыру жұмыстарының қорытынды есептерін жинақтауды қолға алғып, жеке кітап ретінде шығарып отыруды іске асырды. Олардың жалпы саны қазір он бестен асып тұсті.

Қазақ ұлттық аграрлық университеті қазақ-орыс тілдерінде шығарып тұратын «Ізденістер, нәтижелер – Исследования, результаты» атты ғылыми журналға жол ашты. Осы университеттің 70 жылдығына арналған, мазмұны мен түрі көпшіліктің ойынан шыққан «Қазақ мемлекеттік аграрлық университеті - 70» (1999 ж) деген көлемі 50 баспа табақ тарихи анықтамалық кітапты дайындалап, бастыруға үлкен күш жұмсап, еңбек сінірді, іскерлік пен қабілеттілік танытты.

С. Байзакұлын мамандығына тығыз байланысы бар орман шаруашылығы мен өндірістерінің қазақ даласында пайда болуы мен дамуының тарихы да қызықтырады. Ол ұзақ жылдар осы төңіректе жинақтаған материалдарын жүйелеп, көлемі 36 баспа табақ «Қазақстанда орман шаруашылығының даму тарихы» монографиясын және сондай көлемдегі тағы екі кітап жарыққа шығарды. Олар бүкіл орманшы қауымының күнделікті анықтамалық құралына айналды.

Академик С.Б. Байзаков нарыққа көшу жылдары ғылыми ізденіс мақсатында Бельгияның (1997 ж), Германияның (1997 ж, 2008 ж), Израилдің (1998 ж), Францияның (1997 ж), Қытайдың (2008 ж), Түркияның (2008 ж), Польшаның (2008 ж), Чехияның (2008 ж), Ресейдің (2012) және Украинаның (2015 ж) жоғарғы оқу орындары мен ғылыми зерттеу орталықтарында болып, кеңестік орман шаруашылығын жаңа жағдайға икемдеу, орманда өсіп тұрған ағаш түрлерінің, оларды кесіп, ағаш материалдарға айналдыр-

ғаннан кейінгі кездегі құнын анықтау сияқты мәселелерін салыстырмалы түрде терең зерттеді. Соның нәтижесінде республиканың Орман өнімдері мен оның жүйелі экологиялық қызметтерін бағалаудың ғылымға негізделген әдістерін ұсынды. Мысалы, ол Қазақстанда орман пайдаланудың барлығы төлем арқылы жүргізуі тиіс деген Орман кодексінің баптарына сүйене отырып, олардың 42 түріне облыстар бойынша төлемдер мөлшерін анықтап, қазынага өткізу жолдарын жасап берді. Орман ішінде ағаштарды күтімдік кесуге де төлем жасалатынын Салық кодексіне кіргізуге мұрындық болды. Соның арқасында соңғы жылдары облыстар бюджетіне жылына барлығы 700-800 млн. теңгеге дейін қосымша түсім түсіп тұратын болды.

Оның сыртында ормандардың бір гектарға шаққандағы құнын, есіп тұрған ағаштардың бір текше метрін тұбірінде тұрған күйінде сатуға арналған төлемақылардың мөлшерін және оларды айлық есептік көрсеткіштер (АЕК) арқылы анықтайтын ыңғайлы кестелер жасады. Олардың құрамындағы орман өнімділігі мен тығыздығына қарай ұлғая түсетін рента көлемдерін де табуға болатынын дәлеледеп берді.

Сәбит Байзакұлы бұл бағыттағы жұмыстарын өзінің бұрыннан қолданып жүрген орман бағалау қағидаттары негізінде оларды нарықтық жағдайға икемдеп, 2010 ж шыққан «Қазақстан орман шаруашылығының ғылыми-инновациялық басымдылықтары» жинағына кіргізді.

Кейінгі онжылдықта Сәбит Байзакұлы орман шаруашылығы саласының мұқтаждықтарына байланысты халықаралық жоспарға енген орысша-қазақша «Қазақстан орманшысының анықтамалық» кітабын Германия үкіметі GIZ арқылы қаржыландырған «Қазақстанда жеке орманшылықты дамыту» бағдарламасын жүзеге асыру ісіне қатынасып, оның негізгі бағыттары мен аудандарын анықтауға жәрдемдесті.

Халықаралық ELD және ICARDA бағдарламалары бірлесіп жүргізген «Орталық Азияда жер деградациясының экономикасы» зерттеуін Алматы облысы Бақанас мемлекеттік орман шаруашылығының негізінде нәтижелі жүргізді.

Сәбит Байзакұлы Байзаков соңғы бесжылдықта ТМД-ның Үкіметаралық орман шаруашылығы мен орман өнеркәсібі кешенінің кеңесіне, Санкт-Петербургтегі ғылыми-конференцияға, Львов-

тағы «Орман жасыл экономикада» европалық форумына катынасып, баяндамалар жасады. Ол GEF пен UNDP Қазақстан үкіметімен бірлесе қаржыландыратын халықаралық жоба бойынша «Іле-Балқаш табиғи резерватының экожүйелік қызметін экономика тұрғысынан анықтау» тақырыбында зерттеу жүргізіп, 2017 ж оның нәтижесін БҰҰ-ның қолдауымен осы аттас кітап қылыш шығарды.

Академик Байзаков С.Б. осы жұмыстардың арасында өзі мойнына алған әрі негізгі міндеттерінің бірі ретінде есептейтін, шартты аты «ВАСХНИЛ Қазақстанда» деген кітабына материал жинауды жаза жүріп, толықтыруды да еш тоқтатқан емес. Соның нәтижесінде оны жақында ғана аяқтап, «Қазақстандағы ауыл шаруашылығы ғылымын ұйымдастырудың академиялық тұрлері» деген тақырыппен жеке кітап қылыш шығарып, жуырда оның тұсау кесерін өткізбекші.

Бұл кітапта аграрлық ғылымдардың негізгі даму сатылары талданған, оларды академиялық жүйемен жүргізу дің қорытындылары көрсетілген. ВАСХНИЛдың Қазақстанда құрған академиялық тұрлері мен ҚР ҰҒА-ның ортақ агробиологиялық мәселелерді шешу мақсатындағы байланыстары қаралған. Екі академияның даму тәжірибелері мен тарихқа қалдырған ұлгілері мен сабактары айқындалған. Оларды жабу кезіндегі академиялардың жағдайы баяндалған.

С.Байзакұлы сирек те болса, өз замандастары мен республикаға белгілі тұлғалар туралы да ой толғайды. Мысалы, республикалық газеттерде проф. С.Ә. Әбділдиннің, академиктер Р.Е. Елешевтің, К.Ә. Сағадиевтың, Ф.Б. Бәйімбетовтің, Ф.С. Сейтқасымовтың, ғылыми-педагогтік өсу жолдарын аша түсетін, көрнекті жазушы Қ.С. Сәрсекеевтің, ҚР халық әртісі Ә.Б. Боранбаевтың өмір жолдарын шебер суреттеген очерктер мен мақалалар жазды.

С. Байзакұлының әкесі 1943 ж. ол 2,5 жастағы, ағасы Сайлау 5,5 жастағы кезінде, ал қарындасы Рақыштың туғанына екі-ак күн болғанда Қызыл Армия қатарына алынып, сол жылдың күзінде үлкен ұрыста қаза тапқан.

Балалары мен немерелері ол кісінің жерленген жерін тек 1995 ж. шыққан «Боздақтар» естелік кітабынан ғана бірінші рет оқып билді. Атасының қаза болған жерінен алдымен Сакенің баласы Айбек барып, бір уыс топырағын алып келіпті. Ол Минск қала-сынан 135 шақырым жердегі Белоруссияның Витебск облысының

Редьки деревнясы маңында жерленген еken. Айбек әкелген топырақты Алматыдағы Кенсайдағы әжелерінің бейітінің қасына жez гильзаға салып көміп, басына граниттен ескерткіш қойып, құран оқытып, ас берді. Кейін Сәкеңнің Сайлау ағасыда, өзі де сәті түскен мезгілде немерелерін ертіп, әкелерінің жатқан жеріне бас иіп, ғұл шоқтарын қойып сапар жасап қайтты. Белорус үкіметі мен халқы «Сіздердің ерліктеріңіз еш уақытта өшпейді» деген мемориалдық кешенде әрқайсысына 30 адамнан жазылған 300-ден аса ескерткіш орнатып, оларды жүйелі күтімге алған. Мемориалға жақын теміржолмен жүретін поездың машинистері жанынан өтерде үш рет гудок беру арқылы қаза тапқан жауынгерлерге тағым етуді дәстүрге айналдырған еken.

Шиеттей үш баланы тәрбиелеп, өсірудің бүкіл тауқыметі аналары Жібектің мойнында қалыпты. Бірақ ол кісі өз міндетін абыраймен орындалды: үш баласын да оқытты, жоғары білім әперді, үйлендірді және олармен бірге ұзак жылдар бақытты өмір сүрді.

Жібек шешеміз балаларын тәрбиелеп жеткізу барысында ағайын-туыстарының шексіз көмегіне сүйенді. Ол заманда тұрмыс ауыр болғанымен, халықтың ниеті тұзу, рақымшылығы мол, қайырымдылығы көп, қатігездігі аз болатын. Сондықтан Сайлауда, Сәбит пен Рақыш та жоқшылық көргенімен, басқадан азар не әлімжеттік көрмей өсіпті.

Сәбиттің ағасы Сайлау Байзакұлы және оның айнымас досы – белгілі қазақ жазушысы Қоғабай Сәрсекеев жастарынан шешімді әрі өз беттерімен өмір сұруге бейімделген жандар. Екеуі жас айырмашылығының аздығана қарамай Сәбит Байзакұлының басты тәрбиешілері және ақылшылары бола білді. Олардың сөздері мен ақыл-кенестеріне Сәбит Байзакұлы әлі күнге дейін есінен шығармай, бұлжытпай орындал отырады.

С. Байзакұлына жасынан жақсы адамдардың жәрдемі тиді. Олардың ішінен туыстары – Қонқас Көшкімбаевті, Ахмет Мырзагалиевті, Хайдар Бәйекінді, Сыздық Бәйменовті, Әмірхан Досмағамбетовті, Батырша Ахметована, Сабыр Әлімовті, Қошқар Елеусізовті, Көпей Мысықбаевты, Алтынбай Смайловты, бірінші мұғалімдері Таласбек Орынбаев пен Сейітбек Нұрхановты, мектеп директорлары Батырхан Шалғымбековты, Фазиз Әмірхановты, Әбдіғали Кәрібаевты, мұғалімдері Әмір Әбдіхалықовты, Кәрім

Әлмағамбетовті, Ғибат Сабыржановты, институт оқытушылары Таңатқан Досмағамбетовті, Мырзахмет Мейірмановты, Ольга Печенкинаны, Анатолий Технерядновты ерекше ілтипатпен еске алады.

С.Б. Байзақов пен жұбайы Светлана Жаңабайқызы төрт бала (Айбек, Сәкен, Әлия, Ғалия) тәрбиелеп өсірген, алты немересі (Айбектен - Мерей, Алтынай, Арманжан; Сәкеннен - Гауһар, Батырхан, Темірлан), төрт жиені (Ғалиядан - Айдана, Елдана, Әбдірахман-Күлтегін және Әлихан) және төрт жиеншар шөбересі (Әлім, Әлима, Дијар және Дәмелі) бар үлгілі отбасы. Ол іске мейлінше берілген, жауапкершілігі мен адамгершілігі мол, еңбек-кор және адаптация мен социалданустандастыруда көрсеткіштік пән мәдениет иесі.

Сәбит Байзакұлы «Қазақстанның еңбек сінірген қайраткері» (1999 ж), «Тыңға 50 жыл» (2004 ж) және «Ерен еңбегі үшін» (2006 ж) медальдарымен, «Құрмет» (2010 ж) орденімен марапатталған.

Аграрлық ғылымға сінірген еңбек сінірген А.И. Бараев атындағы бірінші дәрежелі ауыл шаруашылығы ғылымдары бойынша жүлде (2009 ж) берілген.

**ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АКАДЕМИКА
НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН,
ДОКТОРА ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК, ПРОФЕССОРА
САБИТА БАЙЗАКОВИЧА БАЙЗАКОВА**

СВЕДЕНИЯ:

Дата и место рождения: Академик Сабит Байзакович Байзаков родился в ауле №9 Джангильдинского района Костанайской области 21 марта 1940 года.

ОБРАЗОВАНИЕ:

1959-1964 гг. Учился в Казахском государственном сельскохозяйственном институте по специальности «Лесное хозяйство»

ТРУДОВАЯ И НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ:

2011г. по настоящее время Директор лесного научно-инновационного института и профессор кафедры «Лесные ресурсы и охотоведение».

2004-2011гг. Руководитель Научного центра проблем лесной биоценологии и профессор кафедры «Лесоводство, лесные культуры и озеленение» Казахского национального аграрного университета.

2002-2004гг. Академик – секретарь Отделения сельскохозяйственных наук Национальной академии наук Республики Казахстан.

2002-2003гг. Директор Научного центра проблем лесной биоценологии и профессор кафедры лесного хозяйства и лесоинженерного дела Казахского национального аграрного университета.

2001-2002гг. Проректор по научной работе и международным связям КазНАУ.

1996-2001гг. Проректор по научной работе Казахского государственного аграрного университета.

1994-1996гг. Главный ученый секретарь Национальной академии наук Республики Казахстан.

1991-1994гг. Главный ученый секретарь Президиума Казахской академии сельскохозяйственных наук.

1988-1991гг. Декан лесохозяйственного факультета КазСХИ.
1965-1991гг. Ассистент, доцент и профессор КазСХИ.

УЧЕНАЯ СТЕПЕНЬ И ЗВАНИЯ:

- 1969г. Кандидат сельскохозяйственных наук.
- 1987г. Защитил докторскую диссертацию.
- 1988г. Присвоено ученое звание профессора.
- 1991г. Избран членом-корреспондентом Казахской академии сельскохозяйственных наук.
- 1994г. Избран действительным членом(академиком) Казахской академии сельскохозяйственных наук.
- 1995г. Избран членом-корреспондентом Национальной академии наук Республики Казахстан.
- 1996г. Является действительным членом (академиком) НАН РК.

НАГРАДЫ:

- 1999г. «Қазақстанның еңбек сінірген қайраткері».
- 2004г. Медаль «Тыңға 50 жыл».
- 2006г. Медаль «Ерен еңбегі үшін».
- 2009г. Лауреат премии I степени им. академика А.И. Бараева в области аграрный наук.
- 2010г. Орден «Құрмет».

КРАТКИЙ ОЧЕРК НАУЧНОЙ, ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ И ОБЩЕСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АКАДЕМИКА НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ НАУК РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН С.Б. БАЙЗАКОВА

Байзаков Сабит Байзакович родился 21 марта 1940 года в ауле № 9 Джангилдинского района Костанайской области. Учился в Аксуатской семилетней (1959-1955 гг.) и Каратубекской средней школе (1956-1959 гг.). Высшее образование получил в Казахском государственном сельскохозяйственном институте по специальности «Лесное хозяйство» (1959-1964 гг.).

Свою профессиональную деятельность С.Б. Байзаков начал с должности ассистента кафедры лесной таксации и лесоустройства (1965) КазСХИ. С первых дней работы он на свои обязанности относился чрезвычайно ответственно: неустанно познавал методику обучения, оттачивал манеру выступления перед аудиторией, осваивал азы ведения воспитательной работы среди студентов, каждодневно улучшал содержание учебного материала, обогащая его новыми сведениями по преподаваемым дисциплинам.

В процессе такого поиска ему пришло убеждение в том, что в ВУЗе настоящим педагогом можно стать лишь при наличии глубоких профессиональных знаний, которые придут преподавателю через специальную литературу и системные научные исследования. Поэтому свою научно-педагогическую деятельность С.Б. Байзаков построил по принципу «Обучая учиться и учить обучаясь» и следует ему по сей день.

Ранние научные работы Сабита Байзаковича были посвящены исследованию закономерностей формирования и накопления ряда элементов надземной фитомассы лесных насаждений. Совместно со своим научным руководителем и заведующим кафедрой, видным ученым-лесоводом Тайжаном Хамитовичем Токмурзиным он одним из первых в б. Союзе разработал рациональные методы определения их количества и построил соответствующие нормативно-справочные таблицы.

На основании материалов, собранных по этой проблеме, в 1969 году им успешно защищена кандидатская диссертация на тему: «Некоторые закономерности накопления древесной зелени в сосновых лесах Казахстана и перспективы её промышленного

использования». Она была высоко оценена первым оппонентом С.Б. Байзакова – директором Института леса и ореховодства АН Киргизской ССР, доктором биологических наук, профессором П.А. Ганом. Он, в частности, отметил, что по объему собранных материалов, глубине их анализа, общему содержанию, научной новизне и методическим решениям она значительно превышает требования, предъявляемые к кандидатским диссертациям.

Окрыленный этим фактом и положительными результатами своей работы, на которую потрачены многие напряженные дни и бессонные ночи, он с новой энергией продолжил начатые научные исследования.

Знания и опыт, приобретенные в процессе предыдущих работ, позднее позволили ему взяться, за ещё более сложную и малоисследованную задачу - решение проблемы кадастрово-экономической оценки лесных ресурсов.

Им было научно обосновано методологическое единство количественной, качественной и стоимостной оценки лесов и лесных земель, выявлены основные принципы их формирования и предложены методические приемы разработки балльно-стоимостных нормативов для лесооценочных работ. В результате этого лесное хозяйство получило очень необходимую, особенно в период перехода к рыночным отношениям, систему справочных материалов для учета и определения кадастрово-экономической ценности лесного фонда.

С.Б. Байзаковым также доказана возможность использования названных нормативно-учетных инструментов для целей оценки итогов длительной лесохозяйственной деятельности и определения конкретных параметров общей эффективности этой отрасли.

Работая над указанной проблемой, он сделал глубокий и всесторонний анализ роли и содержания лесных такс (цены) на древесину на корню, выявил основные методические недостатки, допускавшиеся в прошлом при их разработке. На их базе им предложен новый метод разработки системы цен для лесов на корню, основанный на продуктивности лесных земель и основных таксационных характеристиках лесонасаждений.

Сабит Байзакович полученные в данной области научные результаты обобщил в докторской диссертации на тему «Пути

совершенствования кадастрово-экономической оценки лесных ресурсов и её использование в управлении процессами воспроизводства лесов (на примере Казахской ССР)», защищенной в 1987 году в Ленинградской лесотехнической академии им. С.М. Кирова.

Защита данной работы не была гладкой, так как в то время ещё не спало напряжение, раздутое центральными органами власти в связи с декабрьскими событиями 1986 г. в Алматы. Но этому факту Сабит Байзакович не придавал особого значения, полностью полагаясь на ученых и ленинградскую интеллигенцию, почитающую добрые традиции, и это себя оправдало. Упреждая возможные эксцессы на совете одним из первых слово взял крупный теоретик лесоэкономической науки, профессор Тимофей Сергеевич Лобовиков и сказал, что «полностью прочитал диссертацию С. Байзакова, сегодня выслушал второй раз. Практически нет мест, за что её можно было бы критиковать. По-моему, предельно добротно выполненная работа. Считаю, что ответы на заданные вопросы и взвешенные слова соискателя, его выдержаный и спокойный характер говорят о том, что к нам присоединился не только крупный ученый, но и обладатель большого интеллекта. Приятно удивлен тем, что человек, родившийся в далекой казахской степи, сумел в своей работе сформулировать глубокие лесоэкономические идеи и выводы. Мы должны радоваться тому, что диссертант выбрал очень сложную проблему и достиг впечатляющих результатов, будучи на периферии один, а не как мы, находящиеся в центре кипучей науки. Говоря другими словами, препятствовать этой работе нет никаких оснований. Мы должны признать как высокий уровень диссертации, так и большие возможности стоящего перед нами автора».

Эти слова проф. Т.С. Лобовикова, направившие работу совета в рабочее русло, и ставшие фактически для него напутствием, Сабит Байзакович никогда не забудет.

Вскоре ему была присвоена ученая степень доктора экономических наук (1988 г), звание профессора (1988 г) и предложена должность декана лесохозяйственного факультета КазСХИ (1988 г).

На должности декана родного факультета он показал себя и как умелый организатор учебно-воспитательной работы среди студентов, и как способный администратор, нацеленный на достижение конечных результатов. За короткое время ему удалось привлечь в качестве шефской помощи средства Государственного комитета лесного хозяйства Республики Казахстан для капитального ремонта крыла главного корпуса КазСХИ, где располагался возглавляемый им факультет, усилить межреспубликанские связи ученых-лесоводов аграрных и лесных высших учебных заведений СССР. В Алматы под его руководством был проведен Всесоюзный учебно-методический семинар заведующих кафедрами лесного профиля (1990 г).

Таким образом, С.Б. Байзаков, благодаря кропотливому труду и научным изысканиям, стал одним из видных представителей высшего лесного образования и науки не только в нашей республике, но и во всей Центральной Азии.

Он в этом регионе - первый доктор наук по лесной экономике. Его научные труды значительно обогатили лесное ресурсоведение, лесную таксацию, лесоустройство, лесоуправление и лесную экономику. Он не только развел основные идеи и прогнозы таких крупных представителей лесоэкономической науки б. Союза, как П.В. Васильев, Т.С. Лобовиков, Н.А. Моисеев, И.В. Туркевич, Н.И. Кожухов, Л.И. Ильев и Ю.Ю. Туныця, но и внес большой вклад в их решения.

Научно-педагогические успехи и организаторская деятельность С.Б. Байзакова были замечены научной общественностью и руководителями исследовательских учреждений республики. Он в 1991 г. был избран член-корреспондентом Казахской академии сельскохозяйственной науки (КазАСХН) и главным ученым секретарем его Президиума, где проработал до 1994 г.

В 1994 г. С.Б. Байзаков по приглашению Президента Национальной академии наук Республики Казахстан, акад. К.А. Сагадиева перешел в эту академию и до 1996 г выполнял обязанности её Главного ученого секретаря. Тогда же он был избран академиком Казахской академии сельскохозяйственных наук (1994 г), член-корреспондентом (1995 г) и академиком (1996 г.) Национальной академии наук Республики Казахстан.

Позже (1996-2002 гг) С.Б. Байзаков работал проректором на научной работе Казахского национального (до 2001 г. – государственного) аграрного университета. Затем (2003 г) снова был приглашен в Национальную академию наук РК, где вплоть до её реорганизации (октябрь, 2003 г.) в республиканское общественное объединение, работал академиком-секретарём аграрного отделения.

Деятельность С. Байзакова в названных органах науки и высшего образования совпало с периодом их реорганизаций. Например, КазАСХН лишь накануне была организована на базе восточного отделения ВАСХНИЛ (1991 г), а Академия наук Республики Казахстан получил статус Национальной (1993 г).

Точно также, Казахский государственный аграрный университет (1996 г), куда он был приглашен на работу, создавался на основе двух высших учебных заведений (Казахского сельскохозяйственного института и Алматинского зооветеринарного института), а через 5 лет (2001 г) обрел статус Национального университета.

В таких условиях С.Б. Байзакову пришлось совместно с руководителями двух академий наук и аграрного университета провести соответствующие работы по налаживанию их работы на новом уровне: разработать уставы и другие отраслевые нормативные документы, пересмотреть и усовершенствовать структуры научно-исследовательских организаций, определить приоритетные направления развития аграрной науки, агропромышленного комплекса и фундаментальных наук в соответствии с требованиями переходного периода.

С.Б. Байзаков вместе с другими руководителями Казахской академии сельскохозяйственных наук обогатил приоритетные направления её исследований двумя новыми программами: «Лекарственные растения» и «Агроэкология», принял участие в подготовке Концептуальной программы развития агропромышленного комплекса Республики Казахстан на 1993-1995 гг и до 2020 года, проектов закона «О науке и научно-технической политике РК» и Лесного кодекса Республики Казахстан 1993 и 2003 гг.

В 1999 г. Сабит Байзакович обосновал и добился организации при КазНАУ трех НИИ и двух научных центров. С того же года

он стал руководить вновь созданным Научным центром проблем лесной биоценологии, продолжал работать профессором кафедры лесоводства, лесных культур и озеленения Казахского национального аграрного университета.

Он также в обеих академиях и Казахском аграрном университете, где работал, наладил издание итогов ежегодной научно-организационной их деятельности в виде отдельных книг.

С. Байзаков единственный ученый страны, который до 1996 г избирался членом двух государственных академий наук Казахстана и работал в должности их главных ученых секретарей.

Неоценимую роль в его профессиональном росте и научном творчестве сыграли академик НАН РК Т.Х. Токмурзин – его научный руководитель, человек с особой добротой и вниманием к людям, а также видные ученые-экономисты б. Союза, профессора Т.С. Лобовиков, А.П. Петров, А.Г. Мошков, Н.И. Кожухов, Ю.Ю. Туныця, К.Г. Гофман, М.Я. Лемешев, И.В. Туркевич и др. А на раскрытие научно-организаторской способности С.Б. Байзакова повлияли такие известные в стране и далеко за её пределами ученые, как президент Казахской академии сельскохозяйственных наук, акад. Г.А. Калиев и президент Национальной академии наук РК, акад. К.А. Сагадиев. Оба они, оказав особое доверие, пригласили его на работу, назначили на высокую должность Главного ученого секретаря академий и оказывали каждодневную поддержку.

С.Б. Байзакова закалило и участие на заседаниях разных комиссий Правительства РК и Верховного Совета РК по вопросам науки и образования, а также на совещаниях, проводимых Международной ассоциацией академий наук (МААН) стран СНГ в Киеве, Минске и других городах, где ему посчастливилось познакомиться и обсуждать общие вопросы взаимосвязи с Президентом МААН и Национальной академии наук Украины, акад. В.Е. Патоном, Президентом академии наук Беларуси того времени, акад. Л.М. Сущеня, президентом академии наук Грузии, акад. А.Н. Тавхелидзе, Президентом Национальный академии Киргизской Республики, акад. Т.К. Койчиевым, Вице-президентом академии наук России акад. Н.И. Лаверовым и мн. другими деятелями академий наук стран содружества.

Благодаря всему этому он смог влиться в ряды научной и творческой интеллигенции страны, работать вместе с ее видными представителями, слушать их выступления и обмениваться с ними мнениями.

С.Б. Байзаков с большим трепетом вспоминает глубокие мысли и проникновенные слова академиков Национальной академии наук РК С.К. Кенесбаева, З.К. Кабдолова, С.З. Зиманова, А.С. Сагинова, Г.Н. Щербы, А.А. Абдулина, М.К. Козыбаева, О.М. Султангазина, К.А. Сагадиева, С.С. Сартаева, Т.Ш. Шарманова, А.К. Кошанова, М.Х. Шигаевой, И.Р. Рахимбаева и Р.Н. Нургалиева в Правительстве РК, на общих собраниях Национальной академии наук РК и заседаниях его президиума о судьбе Академии и академической науки, о их роли в научно-техническом прогрессе и суворенном развитии страны.

Сабитом Байзаковичем опубликовано свыше 235 научных, учебно-методических и других печатных работ, в том числе 9 монографий, 6 книг общелесоводческо-справочного характера, 2 учебника и 2 учебных пособия. Его книги «Экономическая оценка лесных ресурсов» (1981г.), «Леса и лесное хозяйство Казахстана: состояние, развитие, методы оценки» (1996г.) и «Проблемы устойчивого управления лесами и лесным хозяйством Казахстана» (2007г.), Инновационные технологии лесовыращивания в ленточных борах Прииртышья. Изд. «Айтумар» Алматы, 2014, Научно-инновационные приоритеты лесного хозяйства Казахстана. Алматы, ТОО НП ПИК «GAUHAR», 2010, История развития лесного хозяйства Казахстана. Изд. ТОО «Полиграфкомбинат», Алматы, 2014, Сборник редких изданий по лесам и лесному хозяйству Казахстана. Изд. TST-Company, Алматы, 2014, Перечень печатных работ по лесам и лесному хозяйству Казахстана 1735-2014 гг. Изд. «Айтумар», Алматы, 2014, изданные лично и в соавторстве с другими учеными, считаются значительным вкладом в усиление научно-практической основы ведения лесного хозяйства в республике. А учебник «Лесные культуры в Казахстане» в 2-х книгах (2007 г), выпущенный С. Байзаковым в соавторстве со своими коллегами, является первым учебником в республике для студентов высших учебных заведений по лесной специальности. За эту работу С. Байзаков и его соавторы в 2009 г стали лауреатами первой научной премии им. акад А.И. Бараева в

области аграрных наук. Министерство образования и науки РК, учитывая дополнительные потребности в этом учебнике, в 2010 г. осуществило его второе издание.

С.Б. Байзаков в трудах, опубликованных за последующие годы, выдвинул и обосновал необходимость разработки единой государственной лесной политики страны и пути её реализации на практике, определил основные направления и принципы ведения лесного хозяйства, исходящие из условий суверенности и адаптации его к рыночным отношениям. Все это он отразил в подготовленном по его личной инициативе проекте Концепции государственной лесной политики Республики Казахстан, который был передан рабочей группе, созданной Комитетом лесного и охотниччьего хозяйства МСХ РК, для рассмотрения. Но он до сих пор остается без движения.

Сабита Байзаковича очень расстраивает нынешнее бездушное отношение к лесам, сопровождаемое самовольными порубками и даже поджогами лесов некоторыми представителями бизнеса в целях превращения их в источник личной выгоды. Он возлагал большие надежды на программу «Жасыл ел», реализовавшуюся по личной инициативе и при поддержке первого Президента Республики Казахстан Н.А. Назарбаева. Рассматривая её как важный показатель суверенного развития страны, Сабит Байзакович твердо верит, что при её реализации на постоянной основе, значительные территории Казахстана могут быть превращены в зеленые оазисы.

Со своей стороны он эту острую проблему применительно к ленточным борам Прииртышья, серьезно пострадавшим в годы перехода к рыночным отношениям, изучал со своими коллегами основательно при поддержке международной программы «Сохранение лесов и увеличение лесистости территории республики», разработал новые способы лесовыращивания, получил три инновационных патента и по итогам своих исследований с соавторами выпустил книгу «Инновационные технологии лесовыращивания в ленточных борах Прииртышья» (2014).

Академик С.Б. Байзаков внес значительный вклад и в подготовку специалистов с высшим образованием и научных кадров для лесного хозяйства республики. Многие его ученики стали крупными учеными, руководителями производства, дос-

тойно выполняют свои обязанности в лесных учреждениях, проектных и научно-исследовательских институтах, среднеспециальных и высших учебных заведениях Казахстана, Кыргызстана, России, Узбекистана и других стран СНГ. Например, подготовку молодых специалистов лесного хозяйства сейчас в двух аграрных университетах страны ведут фактически ученики академика С.Б. Байзакова.

С. Байзаков по актуальным проблемам регулярно организовывает и проводит международные научно-практические конференции ученых и специалистов лесного хозяйства, делает доклады, публикует статьи и книги. Это дело он приурочивает к разным датам истории становления и развития профессионального лесного образования в стране.

Сабит Байзакович является членом редакционных коллегий ряда научных журналов, был председателем единственного в Центральной Азии диссертационного совета по защите кандидатских диссертаций по трем лесным специальностям, плодотворно функционировавшего до 2010 г. Им подготовлено 5 докторов и 12 кандидатов наук и два доктора PhD, оказывалась бескорыстная научно-методическая помощь многим другим молодым соискателям.

В данное время он активно участвует в работе ученого совета по защите доктора PhD по четырем специальностям сельского хозяйства.

Академик С.Б. Байзаков имеет большой опыт научно-редакционной работы. Под его руководством было наложено издание ежегодных отчетов об итогах научно-исследовательской, учебной, административно-организационной и хозяйственной деятельности академий наук и аграрного университета в виде отдельных книг. Их общее число сейчас превысило 15 выпусков.

В Казахском национальном аграрном университете им был организован выпуск научного журнала «Ізденистер, нәтижелер – Исследования, результаты», периодически издающегося на казахском и русском языках. Много сил и энергии, умения и способностей он вложил в подготовку и издание прекрасного по форме и содержанию исторического справочника

«Казахский государственный аграрный университет» – 70», выпущенного к юбилею университета в 1999 г.

Академик С.Б. Байзаков является соавтором «Справочника лесничего Казахстана», изданного на двух языках. Его как лесовода давно интересует и история становления и развития лесного хозяйства, образования и науки в республике. По ней он собрал достаточное количество первоисточников, на основе которых в 2014 г издал три следующие книги: «История развития лесного хозяйства в Казахстане», «Сборник редких изданий по лесам и лесному хозяйству» и «Перечень печатных работ по лесам и лесному хозяйству Казахстана. 1735-2014». Все они стали посредневной справочной литературой для многих лесоводов республики.

Академик Байзаков С.Б с целью изучения опыта и практики ведения лесного хозяйства в условиях рынка посетил ряд НИИ и Вузов Бельгии, Германии, Израиля, Франции, Китая, Польши, Турции, Чехии, России и Украины, провел анализ и оценку степени их применимости в условиях нашей действительности. Отдельно изучил также вопросы определения стоимости растущего леса, а также цены отпуска древесины на корню, в форме круглого леса и пиломатериалов.

В результате обобщений набранных материалов ему удалось разработать научные основы и методику определения цен на лесные продукты и услуги, которые в 2009 г утверждено МСХ РК и применяются на практике лесопользования во всех областях республики для взимания соответствующий платы за них. Сейчас, всего такие цены установлены на 42 вида использования леса.

Сабит Байзакович также добился включения в Налоговый кодекс РК платы за древесину, отпускаемую на корню, от рубок ухода, которая раньше использовалась бесплатно. За счет этой платы в бюджеты областей в данное время поступает порядка 700-800 млн. тенге ежегодно. Кроме того, он разработал удобный для практического использования таблицы ценности леса в расчете на 1 га и 1 плотный кубометр древесины, предложил их перевести в коэффициенты, определяемые в месячных расчетных показателях (МРП). Также установил возможность определения в их составе рентной составляющей, величина которой возрастает по мере повышения продуктивности и полноты древостоев.

Работы в этом направлении он обобщил в своем сборнике «Научно-инновационные приоритеты лесного хозяйства Казахстана» (2010).

За последнее десятилетие академик Байзаков С.Б., исходя из потребностей производства, принял участие в формировании и издании «Справочника лесничего Казахстана», выпущенного в виде отдельных книг на казахском и русском языках (2012). Одновременно он по линии международных программ:

- GIZ, финансируемой правительством Германии, участвовал в исследований вопросов развития частного лесоводства в Казахстане, способствовал определению желательных направлений и выбору возможных регионов для ведения экспериментов по выращиванию частного леса.

- Изучал проблему ELD и ICARDA «Экономика деградации земель в Центральной Азии» на примере территории Баканасского государственного лесного учреждения Алматинской области.

Сабит Байзакович за указанный период также принимал участие в работе Межправительственного совета стран СНГ по лесному хозяйству и лесопромышленному комплексу, Европейском форуме во Львове «Лес в зеленой экономике», Международной научно практической конференции в Санкт-Петербурге «Инновации и технологии в лесном хозяйстве» (2012).

Им по заданию Программы развития ООН в Казахстане проведены всесторонние исследования по проекту «Экономическая оценка экосистемных услуг природного резервата «Иле-Балхаш», который как по постановке проблемы, так и по методам решения являются новыми в плане обоснования создания особо охраняемых природных территорий не только в Казахстане, но и в других странах. Их результаты опубликованы ПРООН и Комитетом лесного хозяйства и животного мира МС РК в виде отдельной книжки (2017).

Академик Байзаков С.Б находил время и для сбора материалов для книги с условным названием «ВАСХНИЛ в Казахстане» и обогащения их новыми сведениями. Долгую работу над ней он завершил недавно, выпустив ее под названием «Академические формы организаций сельскохозяйственных наук в Казахстане» (2020). В ней проанализированы основные вехи развития аграрных

наук, обобщены итоги деятельности академических структур, созданных в республике ВАСХНИЛ.

В достаточной мере в этой книге также освещено взаимодействие академических ее форм с АН (НАН) РК в вопросах решения смежных агробиологических проблем сельского хозяйства. Оценены опыт и уроки академической организации науки по обеим этим линиям, которые очень ценные с точки зрения исторической памяти, описана ситуация, складывавшаяся вокруг двух академий накануне и в период их упразднения.

С.Б. Байзаков периодически выступает в печати со статьями о своих современниках и известных в республике личностях (проф. С.А. Абдильдин, академики К.А. Сагадиев, Р.Е. Елешев, Ф.Б. Баимбетов, Г.С. Сейткасимов, писатель К.С. Сарсекеев, народный артист Республики Казахстан А.Б. Боранбаев) и острых проблемах лесов и лесного хозяйства, которые должны найти свое решение.

Отец С.Б. Байзакова был призван в ряды Красной Армии в 1943 г, когда ему было 2,5 года, его брату Сайлау 5,5 лет, а младшей сестре – лишь 2 дня от роду, и погиб на фронтах ВОВ осенью того же года.

Дети и внуки Байзаков конкретные сведения о его гибели и месте захоронения узнали лишь после выхода книги «Боздақтар – Книга памяти» в 1995 г. В ней указывалось, что он погиб 22 октября 1943 года близ деревни Редьки Витебской области Белорусской ССР. После этого Байзаковы не раз посещали и поклонились месту захоронения отца и деда заботливо превращенное Правительством Белоруссии и местным населением в крупный мемориал «Подвиги ваши бессмертны», где рядами установлены порядка 300 памятников, на каждом из которых высечены фамилии не менее 30 воинов, и всего нашли вечный покой не менее 9000 тыс. защитников Отчества. Им запомнилось, что проходящие мимо поезда чествует мемориал тремя затяжными гудками.

Все тяготы по воспитанию детей легли на плечи матери – Жибек. Она с честью выполнила свой долг: поставила на ноги всех троих, дала им высшее образование и прожила с ними долгую счастливую жизнь.

Конечно, Жибек апай смогла вырастить своих детей благодаря бескорыстной помощи родственников и аульчан. Ведь в то время хоть жизнь была тяжелой, но люди были добрыми и сердечными, делились без остатка всем тем, что имели.

Сайлау Байзакович и его неразлучный друг – известный писатель Казахстана Когабай Сарсекеев, с детства приучились жить и принимать решения самостоятельно. Они, несмотря на небольшую разницу в возрасте, стали главными опекунами и мудрыми наставниками Сабита Байзаковича. Их слова и советы для Сабита Байзаковича до сих пор имеют определяющее значение.

С.Б. Байзаков с малых лет был окружён внимательными и добрыми людьми. В их число он в первую очередь относит представителей старшего поколения родственников - Конкаса Кошкимбаева, Ахмета Мырзагалиева, Хайдара Байекина, Сыздыка Байменова, Амирхана Досмагамбетова, Батыршу Ахметову, Сабыра Алимова, Кошкара Елеусизова, Копея Мысыкбаева, Алтынбая Смайилова, первых учителей – Таласбека Орынбаева и Сейтбека Нурханова, директоров школ – Батырхана Шалгинбекова, Газиза Амирханова, Абдигалия Карибаева, учителей – Амира Абдикалыкова, Карима Альмагамбетова, Гибата Сабыржанова, преподавателей КазСХИ – Танаткана Досмагамбетова, доцентов Мырзахмета Меирманова, Ольгу Печенкину и Анатолия Технеряднова.

С.Б. Байзаков – хороший семьянин, с супругой Светланой Жанабаевной воспитали 4 детей, имеют 10 внуков и внучек, 4 правнука. Он предельно скромен, чуток и отзывчив. Его отличают преданность делу, высокое чувство ответственности и огромное трудолюбие, честность и порядочность, высокая культура и доброжелательность в общении с людьми.

За плодотворную научно-педагогическую и общественную работу С.Б. Байзакову присвоено звание «Қазақстанның еңбек сінірген қайраткері» (1999 г.). Он также награжден медалями «Тыңға 50 жыл» (2004 г.) и «Ерен енбегі үшін» (2006 г.), орденом «Құрмет» (2010г) и первой премией А.И. Бараева за крупный вклад в развитие сельскохозяйственных наук (2009г).

**MAIN DATES OF LIFE AND ACTIVITY OF SABIT BAIZAKOVICH
BAIZAKOV, ACADEMICIAN OF THE NATIONAL ACADEMY
OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN,
DOCTOR OF ECONOMICS, PROFESSOR**

DATAS:

Date and place of birth:

Academician Sabit Baizakovich Baizakov have been born in aul No. 9 of the Dzhangildinsky district of Kostanay region on 21th of March, 1940.

EDUCATION:

1959-1964

He Studied at the Kazakh state agricultural Institute, on the specialty on Forestry»

LABOR AND SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL ACTIVITY:

2011 – to present the Director of the forest research-innovation Institute and Professor of the Department "Forest resources and hunting".

2004-2011 - the Head of the Scientific center for forest biocenology and professor of the Department of "Forestry, forest crops and gardening" of the Kazakh national agrarian University.

2002-2004 the Academician-Secretary of the Department of agricultural Sciences of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

2002-2003 the Director of the Scientific center for forest biocenology and professor of the Department of forestry and forest engineering of the Kazakh national agrarian University.

2001-2002 Vice-rector on scientific work and international relations of the Kazakh national agrarian University.

1996-2001-Vice-Rector for scientific work of the Kazakh state agrarian University.

1994-1996 the Chief scientific Secretary of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

1991-1994 the Chief scientific Secretary of the Presidium of the Kazakh Academy of agricultural Sciences.

1988-1991 the Dean of the faculty of forestry KazSKHI.

1965-1991 the Assistant, associate professor and Professor of KazSKHI.

ACADEMIC DEGREES AND TITLES:

1969. the candidate of agricultural Sciences.

1987. defended his doctoral thesis.

In 1988 he was awarded the academic title of Professor.

1991 he was elected a corresponding-member of the Kazakh Academy agricultural science.

In 1994 he was elected a full member (academician) of the Kazakh Academy of agricultural Sciences.

1995 he was elected a corresponding-member of the national Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

1996. he is a full member (academician) of NAN of RK.

REWARDS:

1999 “Kazakstan Enbek sinirgen kayratkeri”. “Honored worker of Kazakhstan”.

2004 Medal “Tynga 50 zhyl”.

2006 Medal “Eren enbegi ushin”.

2009 Winner of the 1st degree award of academician A.I.Baraev in the field of agrarian Sciences (Dec.).

2010 Order “Kurmet”.

A BRIEF OUTLINE OF THE SCIENTIFIC, PEDAGOGICAL AND SOCIAL ACTIVITY OF S.B.BAYZAKOV, THE ACADEMICIAN OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Bayzakov Sabit Bayzakovich had been born on 21th of March, 1940 in aul No.9 of Dzhangildinsky district of the Kostanay region. He had studied at the Aksuat 7 (seven) year-old (1959-1955) and Karatubek secondary schools (1956-1959). He graduated from the Kazakh State Agricultural Institute, on the specialty “Forest resources”(1959-1964).

S.B. Bayzakov began his professional activity as an assistant at the Department of Forest Taxation and Forest Management (1965) at the Kazakh Agricultural Institute. From the first days of his work, he was extremely responsible for his duties: he tirelessly learned the teaching methodology, honed his manner of speaking to the audience, mastered the basics of conducting educational work among students, daily improving the content of educational material, enriching it with new information on the taught disciplines.

In the process of such a search, he became convinced that a university teacher can become a real teacher only if he has deep professional knowledge that will come to the teacher through special literature and systematic research. Therefore, his scientific and pedagogical activity S.B. Bayzakov built on the principle of “Teaching to learn and learn by learning” and follows for this day by day.

The early works of Sabit Bayzakovich were devoted to the study of the laws of formation and accumulation of a number of elements of the aboveground phytomass of forest stands. Together with Taizhan Khamitovich Tokmurzin, his supervisor and head of the department, a prominent forest scientist, he was one of the first in the former Soviet Union who had developed rational methods for determining their quantity and has built appropriate normative reference tables.

Based on the materials collected on this issue, in 1969 he successfully defended a candidate dissertation on the topic: “Some patterns of the accumulation of green wood in pine forests of Kazakhstan and the prospects for its industrial use.”

It was highly appreciated by the first opponent of S.B.Bayzakov – by Professor P.A.Ghana, the Director of the Institute of Forest and

Walnut Research of the Academy of Sciences of the Kyrgyz SSR, Doctor of Biological Sciences. In particular, he noted that in terms of the volume of collected materials, the depth of their analysis, general content, scientific novelty and methodological solutions, it significantly exceeds the requirements for candidate dissertations.

Inspired by this fact and the positive results of his work, which spent many stressful days and sleepless nights, he continued with renewed energy the scientific research that had begun.

The knowledge and experience gained in the course of previous work later allowed him to take on an even more complex and less-studied task - solving the problem of cadastral and economic valuation of forest resources.

He scientifically substantiated the methodological unity of the quantitative, qualitative and cost assessment of forests and forest lands, identified the basic principles of their formation and proposed methodological methods for developing point-cost standards for forest valuation work. As a result of this, forestry has received a very necessary, especially during the transition to market relations, system of reference materials for accounting and determining the cadastral and economic value of the forest fund. S.B. Bayzakov also proved the possibility of using the mentioned regulatory-accounting tools for the purpose of evaluating the results of long-term forestry activities and determining specific parameters for the overall effectiveness of this industry.

Working on this problem, he made a deep and comprehensive analysis of the role and maintenance of forest taxes (prices) for standing timber, revealed the main methodological shortcomings that were allowed in the past during their development. Based on them, he proposed a new method of developing a pricing system for standing forests, based on the productivity of forest lands and the main taxation characteristics of forest stands.

Sabit Bayzakovich obtained the scientific results in this field in his doctoral dissertation on the topic "Ways to improve the cadastral-and economic assessment of forest resources and its use in managing forest reproduction processes (for example, for Kazakh SSR)", which had been defended in 1987 at the Leningrad Forestry Engineering Academy named after CM. Kirov.

The protection of this work was not smooth, as at that time the tension had not yet fallen inflated by the central authorities in connection with the December 1986 events in Almaty. But for this fact Sabit Baizakovich did not paid special importance, fully relying on scientists and Leningrad intelligentsia, respecting good traditions, and this was justified. Anticipating possible excesses on the council, Professor Timothy Lobovikov, the major theorist of forest and economic science, he was the first that have taken speech and said that "he fully read the thesis of S.Bayzakov", and more listened it for the second time. There are practically no places for which it could be criticized. In my opinion, the work was extremely well done. I believe that the answers to the asked questions and the weighed words of the applicant, his sustained and calm character indicate that he is not only a large scientist, but also the owner of great intelligence that joined us. Pleasantly surprised that a man having born in a far Kazakh steppe, had managed to formulate deep forest-economic ideas and conclusions in his work. We should be glad that the author of dissertation had choose a very complex problem and achieved impressive results coming from steppe, but not like us living at the center of hot science. In other words, there is no reason to interfere this work. We must acknowledge both the high level of dissertation and the great potential of the author standing before us."

These words of prof. T.Lobovikov, who directed the work of the council into the working course and which actually said parting words for him, Sabit Bayzakov will never forget.

Soon he was awarded the degree of Doctor of Economics (1988), the title of Professor (1988) and offered the position of the Dean of Forestry Faculty of KazSHI (1988).

As dean of his native faculty, he showed himself both as an practical organizer of educational work among students and as a capable administrator aimed at achieving final results. For a short time he managed to raise help of sponsor funds of the State Committee of Forestry of the Republic of Kazakhstan for capital repair of the main building KazSHI, where located the faculty headed by him, strengthened interrepublican communications of scientists on specialists of agrarian and forest higher educational institutions of former USSR. In Almaty 1990, the All-Union training and methodical seminar of Heads of Forest Departments was held under his leadership. Thus, S.B.

Baizakov, thanks to laborious work and scientific research, became one of the prominent representatives of higher forest education and science not only in our Republic, but also in all Central Asia.

He is the first and still the single one, the doctor of Forest economics in this region His scientific works considerably enriched forest resources, forest valuation, forest management, and forest economy. He not only developed the main ideas and forecasts of such large representatives of forest economy science of former Union, as P.V.Vasilyev, T.S. Lobovikov, N.A. Moiseyev, I.V. Turkevich, N.I. Kozhukhov, L.I.Ilyev and Yu.Yu. Tunytsya, but also made a big contribution to their decisions.

The scientific and pedagogical successes and organizational activities of S.B.Bayzakov were noticed by the scientific community and Heads of research institutions of the Republic. In 1991 he had been elected a corresponding member of the Kazakh Academy of agricultural sciences (KazASKHN) and Chief Academic secretary of it's Presidium, where he worked until 1994.

In 1994, by the invitation of Acad.K.A.Sagadiyev, the President of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, he passed to this Academy and until 1996 acted as its Chief Scientific Secretary. At the same time, he was elected as Academician of the Kazakh Academy of Agricultural Sciences (1994), corresponding member (1995) and Academician (1996) of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

Later (in 1996-2002) S.B.Baizakov had worked as Vice-Rector at the scientific work of the Kazakh National (until 2001-State) Agrarian University. Then (2003) was invited again to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, where until it's reorganization (October, 2003) to the Republican public association, worked as academician-secretary of the agrarian department.

The activity of S.Bayzakov at the named organizations of science and higher education coincided with the period of their reorganization. For example, KazASKHN was organized only the previous day on the basis of the eastern branch of VASKHNIL (1991), and the Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan received the National status (1993).

In the same way, the Kazakh State Agrarian University (1996), where he was invited to work, was established on the basis of two higher

educational institutions (the Kazakh Agricultural Institute and Almaty Zooveterinarian Institute), and after 5 years (2001) gained the status of the National University.

Under such conditions, S. B. Baizakov had to work together with the Heads of the two academies of sciences and agrarian university to establish their work at a new level: to develop statutes and other sectorial normative documents, to revise and improve the structures of research organizations, to determine priority directions of development of agrarian science, agro-industrial complex and fundamental sciences in accordance with the requirements of the transition period.

S.B.Baizakov together with other Heads of the Kazakh Academy of Agricultural Sciences enriched the priority areas of it's research with two new programs: Medicinal Plants and Agroecology, took part in the preparation of the Conceptual Program for the Development of the Agro-Industrial Complex of the Republic of Kazakhstan for 1993-1995 and till 2020, the draft law "On Science and Scientific and Technical Policy of Kazakhstan and the Forest Codex of the Republic of Kazakhstan of 1993 and 2003.

In 1999, Sabit Bayzakovich founded proved and achieved the organization of three research institutes and two scientific centers at KazNAU. From the same year, he became the Head of new created Scientific Center for Problems of Forest Biocenology, continued to work as a professor at the Department of Forestry, Forest Crops and Gardening of the Kazakh National Agrarian University.

He also established the publication of results of the annuals of scientific and organizational activities in the form of separate books, in both academies where he worked, and at the Kazakh Agrarian University.

S. Baizakov is the only scientist of the country, who elected a member of two state academies of sciences of Kazakhstan and worked there as the Chief Scientific Secretary to 1996.

The invaluable role in his professional growth and scientific creativity played the academicians of NAN RK: T.H.Tokmurzin, his research supervisor, the person with special kindness and attention to people and also prominent scientists-economists of former Union, professors: T.S.Lobovikov, A.P.Petrov, A.G.Moshkalev, N.I.Kozhukhov, Yu.Yu.Tunitsya, K.G.Hoffman, M.Ya.Lemeshev, I.V.Turkevich, and others. S.B.Bayzakov was influenced by scientists

known in the country and far beyond it, as academicians: K.A.Sagadiyev, the President of the National Academy of Sciences of Kazakhstan, and G.A.Kaliev, the President of the Kazakh Academy of Agricultural Sciences to disclosure his scientific and organizing ability. Both of them, having proved special trust, invited him for work, appointing him to the high position of Chief Academic Secretary of Academies and provided daily support.

S.B.Bayzakov was tempered by participating in meetings of various commissions of the Government of Kazakhstan and the Supreme Council of Kazakhstan on science and education, as well as in meetings held by the International Association of Academies of Sciences (MAAN) CIS countries in Kiev, Minsk and other cities where he was lucky to meet and discuss general interconnection issues with academicians: V.E.Paton, the President of MAAN and the National Academy of Sciences of Ukraine, L.M.Sushenya, the President of the Academy of Sciences of Belarus of that time, A.N.Tavkhelidze, the President of the Academy of Sciences of Georgia, Koichiev, President of the National Academy of the Kyrgyz Republic, N.I. Laverov, the Vice-President of the Academy of Sciences of Russia and many other figures of the academies of sciences of the commonwealth countries.

Thanks to all this, he was able to join the ranks of the scientific and creative intelligentsia of the country, work together with its prominent representatives, listen to their performances and exchange views with them.

S.B. Bayzakov remember with great awe the deep thoughts and penetrating words of academicians of the National Academy of Sciences of Kazakhstan S.K.Kenesbayev, S.Z.Zymanov, G.N.Scherba, A.A. Abdullin, M.K.Kozybayeva, O.M.Sultangazin, K.A.Sagadiyev, S.S. Sartayev, T.Sh. Shormanov, A.K. Koshelev, M.X. Shigaeva, I.R. Rakhimbaev, R.N. Nyrgaliev of the Government of Kazakhstan, at general meetings of the National Academy of Sciences of Kazakhstan and meetings of its presidium on the destiny of the Academy and academic science, their role in the scientific-technological progress and development of sovereignty of the country.

Sabit Baizakovich had published more than 235 scientific, educational and methodological and other printed works, including 8 monographs, 6 books of general forestry reference character, 2 textbooks and 2 teaching manuals. His books: "Economic assessment of

Forest Resources" (1981), "Forests and Forestry of Kazakhstan: State, Development, Methods of Assessment" (1996) and "Problems of sustainable management of Forests and Forestry of Kazakhstan" (2007), Innovative Technologies of forest production in tape pine forests of Irtysh region, publ.: "Aytumar" Almaty, 2014, Scientific and innovative priorities of forestry of Kazakhstan. Almaty, TOO NP PIK "GAUHAR," 2010, History of forestry development in Kazakhstan. Publ.: TOO "Polygraph-plant", Almaty, 2014, Collection of Rare publications on Forests and Forestry of Kazakhstan. Publ.: TST-Company,-Almaty, 2014, List of printed works on forests and forestry of Kazakhstan 1735-2014 years. Publ.: "Aytumar," - Almaty, 2014, published personally and in co-authored with other scientists, are considered a significant contribution to strengthening the scientific and practical basis of forestry management in the Republic. And the textbook "Forest cultures in Kazakhstan" in 2 books (2007), published by S.Bayzakov in cooperation with his colleagues, became the first textbook in the Republic for students of higher educational institutions of forest specialty. In 2009, For this work, S.Baizakov and his co-authors became winners of the first scientific prize named after the academician A.I.Barayev in the field of agrarian sciences. The Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan, taking into account the additional needs of this textbook, in 2010 decided to carry out it's second edition.

S.B.Baizakov, in his works which have published in subsequent years, put forward and justified the need to develop a unified state forest policy of the country and ways of its implementation in practice, defined the main directions and principles of forestry management, which are based on the conditions of sovereignty and it's adaptation to market relations. All this he reflected in the draft Concept of State Forest Policy of the Republic of Kazakhstan up to 2020 prepared on his own initiative, which was submitted to the working group established by the Committee of Forestry and Hunting of the Ministry of Agriculture for consideration. But it still remains motionless.

Sabit Baizakovich is very upset about the current heartless attitude towards forests, accompanied by unauthorized cutting and even burning-arson of forests by some business representatives in order to turn them into a source of personal gain. He places high hopes on the program "Jasyl El," implemented on the personal initiative and with the support of the first President of the Republic of Kazakhstan N.A. Nazarbayev.

Sabit Baizakovich, considering it as an important direction of sovereign development of the country, he firmly believes that when it is implemented on a permanent basis, significant territories of Kazakhstan can be turned into green oases.

From his part, he studied this acute problem with regard to the ribbon bores of the Irtysh region, which were seriously damaged during the years of transition to market relations, thoroughly studied with his colleagues with the support of the international program “Forest conservation and increasing the forest cover of the republic’s territory”, developed new methods of forest growing, received three innovative patents and based on the results of his research with co-authors, he published the book “Innovative technologies of forest cultivation in the ribbon forests of the Irtysh Region” (2014).

Academician S.B.Baizakov made a significant contribution to the training of specialists with higher education and scientific personnel for forestry of the Republic. Many of his students have become major scientists, Heads of production, adequately perform their duties at forest institutions, project and research institutes, secondary and higher education institutions of Kazakhstan, Kyrgyzstan, Russia, Uzbekistan and other CIS countries. For example, the training of young specialists on forestry now is actually conducted by students of academician S.B.Bayzakov in two agricultural universities of the country.

S.Bayzakov regularly organizes and holds international scientific and practical conferences of scientists and forestry experts on topical issues, makes reports, publishes articles and books. He confines this matter to different dates of the history of the formation and development of professional forest education in the country.

Sabit Bayzakovich is a member of the editorial boards of a number of scientific journals, was the chairman of the only dissertation council in Central Asia for the defense of candidate dissertations on three specialities on forestry, successfully functioning until 2010.

He trained 5 doctors and 12 candidates of sciences and two doctors of PhD, his selfless scientific and methodological assistance was rendered to many other young applicants. Now, he is actively involved in the work of the Scientific Council for the defense of PhD. on four specialties of agriculture.

Academician S.B.Baizakov has extensive experience of scientific and editorial work. Under his leadership, annual reports on the results of

research, training, administrative-organizational and economic activities of academies of sciences and agrarian university were published in the form of separate books. Now their total number has exceeded 15 issues.

He organized publishing issue of the scientific journal "Izdenister, Natizheler - Researches, results", periodically published on the Kazakh and Russian languages. He has a lot of strength and energy, skill and ability in the preparation and publication of a beautiful historical handbook in form and content "Kazakh State Agrarian University-70", released for the anniversary of the university in 1999.

Academician S.B. Bayzakov is a co-author of the "Directory of the forester of Kazakhstan", published in two languages. He as a forester, has long been interesting in the history of the formation and development of forestry, education and science in the Republic. According to this, he collected a sufficient number of primary sources, on the basis of which in 2014 he published the following three books: "History of the development of forestry in Kazakhstan", "Collection of rare publications on forests and forestry" and "List of printed works on forests and forestry in Kazakhstan. 1735-2014. " All of them became daily reference books for many foresters of the Republic.

Academician S.Baizakov, in order to study the experience and practice of forestry in the market conditions, had visited a number of research institutes and universities in Belgium, Germany, Israel, France, China, Poland, Turkey, the Czech Republic, Russia and Ukraine, have analyzed and assessed the degree of their applicability in conditions of our reality. Separately, he also studied the issues of determining the value of growing forest, as well as the selling price of standing timber, in the form of roundwood and lumber.

As a result of summarizing the collected materials, he managed to develop the scientific basis and methodology for determining the prices of forest products and services, which were approved by the Ministry of Agriculture in 2009 and applied in practice of forest management in all regions of the country to charge an appropriate fee for them. Now, all such prices are set for 42 types of forest use.

Sabit Bayzakovich also managed to include in the Tax Code of the Republic of Kazakhstan a fee for standing timber from thinning that was previously used free. Due to this fee, about 700-800 million tenge annually comes to the budgets of regions. In addition, he developed a table of forest values convenient for practical use per 1 hectare and 1

dense cubic meter of wood, proposed to convert them into coefficients defined in monthly calculation indices (MRP). He also established the possibility of determining in their composition the rental component, the value of which increases with increasing productivity and completeness of stands. He summarized the work in this direction in his collection "Scientific and Innovative Priorities of the Forestry of Kazakhstan" (2010).

Over the past decade, Academician Baizakov S.B. basing on the needs of production, took part in the formation and publication of the "Directory of the Forester of Kazakhstan", published in separate books on Kazakh and Russian (2012). At the same time, he was involved in international programs:

- GIZ, funded by the German government, participated in research on the development of private forestry in Kazakhstan, helped identify desirable areas and select possible regions for conducting experiments on growing private forests.

- He studied the problem of ELD and ICARDA "The Economics of land degradation in Central Asia" on the example of the territory of the Bakanas state forestry institution in Almaty region.

For this specified period, Sabit Bayzakovich also took part in the work of the CIS Intergovernmental Council on Forestry and Timber Industry, the European Forum in Lviv "Forest in a Green Economy", and at the International Scientific and Practical Conference in St. Petersburg "Innovations and Technologies in Forestry" (2012).

On the instructions of the United Nations Development Program in Kazakhstan, he conducted comprehensive studies on the project "Economic Assessment of Ecosystem Services of the Ile-Balkhash Natural Reserve", which, both in terms of the problem statement and the solution methods, are new in terms of justifying the creation of specially protected natural territories not only Kazakhstan, but also in other countries. Their results were published by UNDP and the Committee on Forestry and Wildlife of the Ministry of Education of the Republic of Kazakhstan in a separate book (2017).

Academician Bayzakov S.B. found time to collect materials for a book with the code name "VASKHNIL in Kazakhstan" and enrich them with new information. Recently he completed a long work of it, releasing it under the title "Academic Forms of Organization of Agricultural Sciences in Kazakhstan" (2020). It analyzes the main

milestones of the development of agricultural sciences, summarizes the results of the activities of the academic structures created in the Republic of Agricultural Sciences of VASKHNIL.

To a sufficient extent, this book also highlights the interaction of its academic forms with the Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan in the solution of related agrobiological problems of agriculture. The experience and lessons of the academic organization of science along these two lines, which are very valuable from the point of view of the historian of memory, are evaluated, the situation that developed around the two academies on the eve during the period of their abolition.

S.B.Bayzakov periodically appears in the press with articles about his contemporaries and personalities known in the republic (prof. S. A. Abdildin, academicians K. A. Sagadiev, R. E. Eleshev, F. B. Baibetov, G. S. Seitkasimov, writer KS Sarsekeyev, People's Artist of the Republic of Kazakhstan A.B.Boranbaev) and the acute problems of forests and forestry, which must find a solution.

S.B.Baizakovich periodically performs by publishing articles about his contemporaries and famous personalities in the Republic (prof.S.A. Abdildin, academicians K.A.Sagadiyev and R.E. Eleshev, Baibetov F.B.,G. S. Seitkasimov, writer KS Sarsekeyev, People's artist of the Republic of Kazakhstan A.B.Boranbaev) and sharp problems of forests and forestry, which should find their solution.about acute problems of forests and forestry, which must find their solution.

When S.B.Bayzakov was 2.5 years old, his father was called to the Red Army in 1943, and died on the fronts of the Great Patriotic War in the autumn of the same year; his brother Saylau was 5,5 years old, and his younger sister - only 2 days of birth.

Only in 1995, the children and grandchildren of Bayzakov learned the specific information about his death and the place of burial only after the publication of the book "Bozdaktar - The Book of Remembrance". It stated that he died on October 22, 1943 near the village of Redka, Vitebsk Region, of Belorussian SSR. After that, the family of Bayzakov visited and bowed to the burial place of their father and grandfather carefully turned by the Government of Belarus and the local population into the large memorial "Your exploits are immortal", where about 300 monuments were erected in rows, each of which contains the names of at least 30 soldiers, where they found eternal peace of at least 9,000

thousand defenders of Fatherland, remembering by honors the memorial with three long beeps of train that passing by.

All the difficulties of growing up all three children lay on the shoulders of mother - Zhibek. She honorably fulfilled her duty: put on their feet, gave them a higher education and lived a long happy life with them. Of course, Zhibek was not able to raise her children alone, but thanks to the disinterested help of relatives and people in aul. Indeed, at that time, although life was difficult, but people were kind and warm-hearted, they shared everything they had.

Saylau Baizakovich and his inseparable friend - Kogabai Sarsekeev, the famous writer of Kazakhstan, from childhood learned to live and make decisions independently. They, despite a slight difference of age became chief trustees and wise mentors to Sabit Baizakovich. Their words and advices for Sabit Baizakovich are still of defining importance.

S.B.Bayzakov from childhood was surrounded by attentive and kind people. Among them, he remember representatives of senior generation of relatives: Konkas Koshkimbayev, Ahmet Myrzagaliyev, Haidar Bayekin, Syzdyk Baymenov, Amirkhan Dosmagambetov, Batyrsha Akhmetova, Sabyr Alimov, Koshkar Eleusizov, Kopey Mysykbayev, Altynbaya Smayylov, the first teachers – Talasbeka Orynbayeva and Seytbek Nurkhanov; directors of schools: Batyrkhan Shalginbekov, Gaziza Amirkhanova, Abdigali Karibayev, teachers: Amir Abdikalykov, Karim Almagambetov, Gibat Sabyrzhanov, teachers of KazSHI: Tanatkan Dosmagambetov, associate professors: Myrzakhmet Meirmanov, Olga Pechenkina and Anatoly Tekhneryadnov.

S.B. Bayzakov is a good family man, with the spouse Svetlana Zhanabayevna brought up 4 children, have 10 grandsons and granddaughters, 4 great grandsons. He is extremely modest, sensitive and sympathetic. He is distinguished by dedication, high sense of responsibility and huge diligence, honesty and decency, high culture and good will in communication with people.

S.B.Bayzakov was awarded the rank “Kazakhstan “enbek sinirgen kairatkeri” (1999), for successfull scientific and pedagogical and social work. He also had awarded with medals: “Tynga- 50 zhyl”, (2004) and “Eren enbegi yshin” (2006), award “ Kyrmet” (2010) and the first award by A.I.Barayev, for significant contribution to the development of agricultural science (2009).

Монографиялары. Монографии. Monographs

2020

Байзаков, С.Б. Академические формы организации сельскохозяйственных наук в Казахстане [Текст]: монография / С.Б. Байзаков. - Алматы: Атамұра, 2020.- 357 с.

2014

Байзаков, С.Б. История развития лесного хозяйства Казахстана [Текст]: монография / С.Б. Байзаков.- Алматы: Б.и, 2014.- 576 с.

Байзаков, С.Б. Инновационные технологии лесовыращивания в ленточных борах Прииртышья [Текст]: монография / С.Б. Байзаков [и др.]; КазНАУ.- Алматы: Айтұмар, 2014.- 148 с.

Байзаков, С.Б. Перечень печатных работ по лесам и лесному хозяйству Казахстана 1735-2014 гг. [Текст] / идея перечня С.Б.Байзаков; сост. перечня Б.М.Муканов, Ж.Н.Токтасынов, Т.Н.Стихарева [и др.].- Алматы: Айтумар, 2014.- 407с.

Байзаков, С.Б. Сборник редких изданий по лесам и лесному хозяйству Казахстана [Текст] / С.Б. Байзаков.- Алматы: КазНАУ, 2014.- 778 с.

2010

Байзаков, С.Б. Научно-инновационные приоритеты лесного хозяйства Казахстана [Текст]: монография / С.Б. Байзаков.- Алматы: Изд-во «Гаухар».-2010.- 222с.

2007

Байзаков, С.Б. Проблемы устойчивого управления лесами и лесным хозяйством в Казахстане [Текст]: монография / С.Б. Байзаков, Б.М. Муканов.-Алматы: Классика,2007.-95с.

1996

Байзаков, С.Б. Леса и лесное хозяйство Казахстана (состояние, динамика, методы оценки) [Текст]: монография / С.Б. Байзаков А.А.Гурский, А.К.Аманбаев, Ж.Н.Токтасынов.-Алматы: Фылым, 1996.-96с.

1981

Байзаков, С.Б. Экономическая оценка лесных ресурсов [Текст]: монография / С.Б. Байзаков Алматы: Кайнар, 1981.-151 с.

Оқулықтары. Учебники. Textbooks

2010

Байзаков, С.Б. Лесные культуры в Казахстане [Текст]: учебник для вузов в двух книгах.- Кн.1. Лесное семенное дело, лесные питомники / С.Б. Байзаков, А.Н. Медведев, С.И. Искаков, Б.М.Муканов; МОН РК.- Алматы: АгроУниверситет, 2010.- 334 с.

Байзаков, С.Б. Лесные культуры в Казахстане [Текст]: учебник для вузов в двух книгах.- Кн.2. Лесные культуры, лесные мелиорации / С.Б. Байзаков, А.Н. Медведев, С.И. Искаков, Б.М. Муканов; МОН РК.- Алматы: АгроУниверситет, 2010.- 294с.

2007

Байзаков, С.Б. Лесные культуры в Казахстане [Текст]: учебник для вузов в двух книгах.- Кн.1. Лесное семенное дело, лесные питомники / С.Б. Байзаков, А.Н. Медведев, С.И. Искаков, Б.М. Муканов; МОН РК.- Алматы: АгроУниверситет, 2007.- 320 с.

Байзаков, С.Б. Лесные культуры в Казахстане [Текст]: учебник для вузов в двух книгах.- Кн.2. Лесные культуры, лесные мелиорации / С.Б. Байзаков, А.Н. Медведев, С.И. Искаков, Б.М.Муканов; МОН РК.- Алматы: АгроУниверситет, 2007.- 288с.

Оқу құралдары.
Учебные пособия.
Educational manuals

1997

Байзаков, С.Б. Озеленение жилой застройки [Текст]: учебное пособие / С.Б. Байзаков, Г.В.Голошапов, П.П. Бесчетнов.-Алматы: АгроУниверситет, 1997.- 208с.

1987

Байзаков, С.Б. Таксация фитомассы древостоев [Текст]: учебное пособие / С.Б. Байзаков, Т.Х. Токмурзин, Х.Н. Нурпеисов.-Алматы: АгроУниверситет, 1987.- 3,5 п.л.

*Оқу-әдістемелік құралдары.
Учебно-методические пособия.
Teaching-methodical aids*

2006

Байзаков, С.Б. Методика проведения инвентаризации зеленых насаждений городов и населенных мест Республики Казахстан [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.И. Есполов, Ж.Н. Токтасынов, Г.В. Голощапов и др.-Алматы:АгроУниверситет, 2006.-32с.

2005

Байзаков, С.Б. Орман шаруашылығын басқару 050807-орман шаруашылығы ісі мамандығы: ТОБ (бакалавриат) [Мәтін] /С.Б. Байзаков, Ж.Н. Токтасынов, К.Т. Абаева.-Алматы: АгроУниверситет, 2005.-126.

Байзаков, С.Б. Орман экономикасы 050807 - орман шаруашылығы ісі мамандығы: ТОБ (бакалавриат) [Мәтін] /С.Б. Байзаков, Ж.Н. Токтасынов, К.Т. Абаева.-Алматы АгроУниверситет, 2005.-116.

Байзаков, С.Б. Государственный общеобязательный стандарт образования по специальности 050807- лесохозяйственное дело (бакалавриат) [Текст] / С.Б. Байзаков.-Астана: МОН РК, 2005.-13с.

Байзаков, С.Б. Государственный общеобязательный стандарт образования по специальности 050807- лесохозяйственное дело (магистратура) [Текст] / С.Б. Байзаков.-Астана: МОН РК, 2005.-15с.

Байзаков, С.Б. Лесная экономика 050807 – лесохозяйственное дело: ТУП (бакалавриат) [Текст] / С.Б. Байзаков, Ж.Н. Токтасынов, К.Т. Абаева.-Алматы:АгроУниверситет, 2005.-12с.

Байзаков, С.Б. Лесоуправление специальность 050807-лесохозяйственное дело: ТУП (бакалавриат) [Текст] / С.Б. Байзаков, Ж.Н. Токтасынов, К.Т.Абаева.-Алматы: АгроУниверситет, 2005.-12с.

2002

Байзаков, С.Б. Интеграция аграрного образования, науки и производства: состояние и перспективы [Текст] / отв. ред. С.Б. Байзаков.- Алматы: АгроУниверситет, 2002.- 186 с.

Байзаков, С.Б. Состояние и приоритетные направления развития Казахского национального аграрного университета [Текст] / отв. ред.С.Б. Байзаков. - Алматы: АгроУниверситет, 2002.-66 с.

1999

Байзаков, С.Б. Жер кадастры ТОБ [Мәтін] / С.Б. Байзаков [ж.б.]. - Алматы: АгроУниверситет, 1999.-0,1 т.б.

1998

Байзаков, С.Б. Земельный кадастр ТУП [Текст] / С.Б. Байзаков [и др.]. -Алматы: АгроУниверситет, 1998.- 1,0 п.л.

Байзаков, С.Б. Экономика лесного хозяйства ТУП [Текст] / С.Б. Байзаков [и др.].-Алматы: АгроУниверситет, 1998.- 0,5 п.л.

Ұсыныстар. Рекомендации. Recommendations.

2017

Байзаков, С.Б. Экономическая оценка экосистемных услуг природного резервата "Иле-Балкаш" [Текст] / авт. исслед. С.Б.Байзаков, Хьюго Ван Зил, С.С.Арыстанголов [и др.]; редкол. Т. С. Кертешев, М. Б. Сарсембаева, С. Худайбергенов.- Астана: Программа развития ООН в Казахстане, 2017.- 64 с.

Байзаков, С.Б. Оценка экономики деградации земель для улучшения управления земельными ресурсами в центральной Азии (на примере Баканасского учреждения лесных хозяйств Алматинской области) [Текст] / С.Б. Байзаков.- Алматы: ELD и ICARDA,2016.-56с.

2013

Байзақов, С.Б. Ертіс бойының жал ормандарындағы өртеңдердегі қарағай екпелері мен өздігінен пайдаболған өскіндерінің сапасын оларды орман өсіп тұрған жерлер қатарына аудару мақсатында анықтауды өсу жағдайларының өзгеруін ескере отырып жасалған жаңа нормативтік көрсеткіштер мен шкала арқылы жүргізу туралы ұсыныстар [Мәтін] / С.Б.Байзақов [т.б.].-Алматы, АгроДжамбыл,2013.-17 б.

Байзақов, С.Б. Ертіс бойындағы қарағайларды жал ормандарда екпе ормандар өсіру өндірісін олардың тұрақтылығын арттыруға бағытталған жаңа әдістер арқылы дамыту туралы ұсыныстар [Мәтін] /С.Б.Байзақов [т.б.].-Алматы,АгроДжамбыл,2013.-20б.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по восстановлению гарей, повышению биоэкологической и противопожарной устойчивости сосновых культур в ленточных борах Прииртышья [Текст] / С.Б.Байзаков [и др.].-Алматы, АгроДжамбыл,2013.-20с.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по развитию лесокультурного производства на основе новых способов создания сосновых

насаждений в ленточных борах Прииртышья [Текст] / С.Б.Байзаков [и др].-Алматы, Агроуниверситет,2013.-21с.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по оценке качества лесных культур и естественного подроста сосны на гарях для перевода в покрытые лесом угодья в ленточных борах Прииртышья по нормативным показателям и шкалам, разработанным с учетом изменений условий местопроизрастания / С.Б.Байзаков [и др].- Алматы, Агроуниверситет,2013.-14с.

2012

Байзаков, С.Б. Рекомендации по повышению биологической и противопожарной устойчивости сосновых культур в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков.-Алматы, 2012.

2010

Байзаков, С.Б. Временные рекомендации по восстановлению гарей в ленточных борах Прииртышья [Текст] / С.Б. Байзаков, С.И. Искаков, А.Н Медведев, Б.М. Муканов.- Алматы, 2010.-1,7 п.л.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по научно-практическим основам организации поливного плантационного лесоводства юга и юго-востока Казахстана [Текст] / С.Б. Байзаков, Д.Н. Сарсекова.- Алматы, 2010.-32с.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по повышению биологической и противопожарной устойчивости сосновых культур в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, А.Н. Медведев, С.И Искаков, А.Д. Токтасынов.-Алматы, 2010.-12 с.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по развитию и расширению частного лесоводства в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, Д.Н. Сарсекова, Н.В.Балахонцев.-Алматы,2010.-24с.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по совершенствованию структуры лесного рынка в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалгынбаева.-Алматы,2010.-24 с.

2009

Байзаков, С.Б. Рекомендации по научно-практическим основам организации поливного плантационного лесоводства юга и юго-востока Казахстана [Текст] / С.Б.Байзаков, Д.Н. Сарсекова // Итоги научно-исследовательских работ научного центра проблем лесной биоценологии за 2006-2008 гг.-Алматы, 2009.-29с.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по повышению биологической и противопожарной устойчивости сосновых культур в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, А.Н. Медведев, С.И. Исаков, А.Д. Токтасынов // Итоги научно-исследовательских работ научного центра проблем лесной биоценологии за 2006-2008гг.- Алматы, 2009.-32с.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по развитию и расширению частного лесоводства в Казахстане [Текст] / С.Б.Байзаков, Д.Н. Сарсекова, Н.В. Балахонцев // Итоги научно-исследовательских работ научного центра проблем лесной биоценологии за 2006-2008гг.-Алматы,2009.-32 с.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по совершенствованию структуры лесного рынка в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалгынбаева // Итоги научно-исследовательских работ научного центра проблем лесной биоценологии за 2006-2008 гг.-Алматы, 2009.-32 с.

2006

Байзаков, С.Б. Рекомендация по ускоренному выращиванию плантационных культур тополей на древесину в условиях юга и юго-востока Казахстана [Текст] / С.Б.Байзаков, П.П. Бессчетнов, С.И. Исаков, Д.Н. Сарсекова.-Алматы,2006.-19 с.

2002

Байзаков, С.Б. Рекомендации по размножению и созданию планта- ционных культур облепихи в условиях Северного

Прибалхашья [Текст] / С.Б. Байзаков, Е.Ж.Кентбаев.- Алматы, 2002.-28с.

1989

Байзаков, С.Б. Рекомендации по кадастрово-экономической оценке лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков,Ж.Н.Токтасынов // Минлесхоз КазССР, КазСХИ.-Алматы, 1989 г. -2,3 п.л.

1987

Байзаков, С.Б. Кадастрово-экономическая оценка лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков // Рекомендации по законченным исследовательским работам за XI пятилетку. КазСХИ.- Алматы, 1987 г. с.62-64.

1985

Байзаков, С.Б. Ғылыми - техникалық прогресс және экономикикалық тиімділік / С. Байзаков.-Алматы: Қазақстан,1985.-0,2 т.б.

1981

Байзаков, С.Б. Рекомендации по качественной оценке лесных земель [Текст] / С.Б.Байзаков // Рекомендации по законченным научно-исследовательским работам за X пятилетку КазСХИ.- Алматы, 1981.-0,1 п.л.

Байзаков, С.Б. Рекомендации по стоимостной оценке лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков // Рекомендации по законченным научно-исследовательским работам за X пятилетку КазСХИ. - Алматы, 1981.-0,1 п.л.

1970

Байзаков, С.Б. Рекомендации по таксации надземной массы и освоению древесной зелени сосновых и еловых лесов Казахстана [Текст] / С.Б.Байзаков, Т.Х.Токмурзин.- Алматы,1970.-4,4 п.л.

Электронды оқулықтары.
Электронные учебники.
Electronic textbooks

Байзаков, С.Б. Нарық экономикасының дамуы басқару тетіктеріне тәуелді [Мәтін] / С. Байзаков // Егемен Қазақстан.- 2017.-15 ақпан.- 3 бет.

Байзақов, С.Б. Орман ресурстары және орман шаруашылығы мамандығына арналған ағылшын-орысша-қазақша терминологиялық сөздік [Электрондық ресурс]: учеб. пособие / С.Б. Байзақов, Г.Қ. Ізмағамбетова, Д.Д. Исағулова.- CD-R 52x-700 MB.- Алматы: Айтұмар, 2012 ж.- 288 б.: 1, 86МБ.

Байзаков, С.Б. Инновационные технологии лесовыращивания в ленточных борах Прииртышья [Текст]: учеб. пособие / С.Б. Байзаков [и др.]; КазНАУ.- Алматы: Айтумар, 2014.- 148 с.

Байзаков, С.Б. Лесные культуры в Казахстане [Электронный ресурс]. Кн.1. Лесное семенное дело, лесные питомники: в 2 кн : учебник для вузов / С.Б. Байзаков, А.Н. Медведов, С.И.Искаков [и.др].- CD-R-700MB-52x-80min.- Алматы: АгроУниверситет, 2010.

Лесные культуры в Казахстане [Электронный ресурс]. Кн.1. Лесное семенное дело, лесные питомники: в 2 кн : учебник для вузов / С.Б. Байзаков, А.Н. Медведов, С.И.Искаков [и.др].- CD-R-700MB-52x-80min.- Алматы: АгроУниверситет, 2010.

Ғылыми мақалалары.

Научные статьи.

Scientific articles

2019

Байзаков, С.Б. Ана сүтімен абақтыда ауызданған аға[Мәтін] / С.Б. Байзаков // Қазақ.- 2019.- 15 қараша.- 46.

2017

Байзаков, С.Б. Нарық экономикасының дамуы басқару тетіктеріне тәуелді [Мәтін] / С.Б. Байзаков // Егемен Қазақстан.-2017.-15 ақпан.-3б.

Байзаков, С.Б. Басқару жұмыстарын инновациялауға сұраныс бар ма? [Мәтін]: [Астана экономикалық форумы] / С.Б. Байзаков // Қазақ.-2017.- 16 маусым.- 7б.

Байзаков С. Б. К изучению лесопатологического состояния тугайных лесов бассейна реки Иле [Текст] / Ю.С. Борисова, С.Б. Байзаков // Исследования, результаты.-2017.- №4.-С. 277-280.

2016

Baizakov, S. B. Practice of forest restoration in Kazakhstan [Text] / S.B.Baizakov, Yu. Borissova, B. Mukhanov // Materials of IUFRO Regional Congress for Asia and Oceania “Forests for Sustainable Development. The Role of Research”, 24-27 October.- Beijing.-2016.- P.79.

2015

Байзаков, С.Б. Опыт и приоритеты лесовыращивания в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Известия НАН РК.-2015.-№6.- С.23-25.

Байзаков, С.Б. Ресурсы чистых отраслей экономики [Текст] / С.Б. Байзаков // Казахстанская правда.-2015.-27 ноября.- 8 с.

2014

Байзаков, С.Б. Инновационные технологии лесовыращивания [Текст] / С.Б. Байзаков, С.И. Исқаков // Агро Әлем.- 2014.- №1.-36с.

Байзаков, С.Б. Санитарное состояние тугайных лесов поймы реки Иле в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, Ю.С. Колесниченко, О.Накладал // Интегрированная защита растений – научно-обоснованный шаг к устойчивому развитию сельского хозяйства, лесоводства и пейзажной архитектуры: материалы VII Конгресса по защите растений.-Златибор, Сербия,2014.-241-242.

Baizakov, S. B. New methods, standards and scales for growing pine cultures in the belt pine forests of the Irtysh River area (Priirtyshye) [Text] / S.B.Baizakov // Исследования, результаты.- 2014.-№3.

2013

Байзаков, С.Б. Биоэнергетические возможности ряда лесных регионов Казахстана при переходе к зеленой экономике [Текст] / С.Б. Байзаков // Развитие зеленой экономики и сохранение биологического разнообразия: материалы международной научно-практической конференции.- Щучинск,2013.-С.34-40.

Байзаков, С.Б. Экономическая эффективность выращивания сосновых культур с блочно-кулисным размещением в условиях Северного Казахстана [Текст] / С.Б. Байзаков // Посик, 2013.-№3.

Baizakov, S., Tilenov, A. Problems and prospects of development of forest using in Kazakhstan // Bulgarian Journal of Agricultural Science. –2013. –V. 19. – Iss. 4. – P. 875-884.

2012

Байзаков, С.Б. Анализ микроклиматических характеристик лесонасаждений, используемых для защиты животных от летнего зноя на пастбищах [Текст]/ С.Б. Байзаков // Исследования, результаты.- 2012.- №3.- 0,2п.л.

Байзаков, С.Б. Блочный способ создания пожароустойчивых сосновых культур в ленточных борах Прииртышья [Текст] / С.Б. Байзаков [и др.] // Известия Национальной Академии Наук Республики Казахстан: Серия Аграрных наук.- 2012.- №2.- С.55-57.

Байзаков, С.Б. Количество лесов – важных критерий качества и уровня жизни населения в регионах [Текст] / С. Байзаков // Технологии создания защитных насаждений в пригородной зоне: материалы междунар. научно-практического совещания.-Астаны, 2012.- С.48-50.

Байзаков, С.Б. Лесистость стран и регионов – важный биоэкологический индикатор качества жизни населения [Текст] / С. Байзаков // Актуальные вопросы сохранения биоразнообразия и ведения лесного хозяйства: сборник научных трудов.-Шучинск, 2012.- С.39-42.

Байзаков, С.Б. Лесистость – важный биоэкологический индикатор качества жизни населения [Текст] / С. Байзаков.-Львов, 2012.

Байзаков, С.Б. Лесопользование в Казахстане: проблемы и перспективы развития [Текст] / С. Байзаков, Ж. Токтасынов, А. Тленов // Хабарлары-Известия НАН РК.- 2012.- №1.- С.13-26.

Байзаков, С.Б. Основные цели, принципы и приоритеты лесной политики в малолесных странах [Текст] / С.Байзаков // Инновации и технологии в лесном хозяйстве: материалы II международной научно-практической конференции. Ч.1.- ФБУ Санкт - Петербургский научно-исследовательский институт лесного хозяйства, 2012.- С.3-8.

2011

Байзаков, С.Б. Орман [Мәтін] / С.Б. Байзаков // Егемен Қазақстан.- 2011.- 16 тамыз.- 4 бет.

Байзаков, С.Б. Қоғам және орман: ұзақ әсерлестік пен тәуелсіздестіктің нәтижелері [Мәтін] / С.Б. Байзаков // Хабарлары-Известия: Серия аграрных наук.- 2011.- №4.- 3- 8 бет.

Байзаков, С.Б. Анализ современного состояния прижизненного лесопользования в Республике по основным их видам [Текст] / С.Б. Байзаков // Исследования, результаты.- 2011.- №3.- С.35-40.

Байзаков, С.Б. Анализ объемов и структуры заготовок древесины по видам рубок в государственном лесном фонде республики [Текст] / С.Б. Байзаков, Ж.Н. Токтасынов // Исследования, результаты.- 2011.- №3.- С.40-48.

Байзаков, С.Б. Лесоразведение и озеленение – важные факторы повышения качества жизни населения [Текст] / С.Б. Байзаков // Проблемы сохранения лесов и увеличения лесистости территории, перспективы развития и содержания зеленых насаждений: материалы международной научно-практической конференции.- Актобе, 2011.-С. 266-272.

Байзаков, С.Б. Национальная лесная политика и лесоуправление в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Хабарлары-Известия.- 2011.- №2.- С.14-18.

Байзаков, С.Б. Основные принципы и приоритеты государственной лесной политики в малолесных странах [Текст] / С.Б. Байзаков // Сохранение и воспроизводство лесов как важного средообразующего, климаторегулирующего фактора: материалы межд. научно-практ. конф. посвященной 95-летию со дня рождения д.с.х.н. П.А.Гана и Международному году лесов.–Бишкек,2011.- С.128-130.

Байзаков, С.Б. О Наурызыме и трудах путешественников, естествоиспытателей и ученых о нем [Текст] / С.Б. Байзаков // Инновационные пути развития лесного хозяйства и особо охраняемых природных территорий: проблем и перспективы: материалы международной научно-практической конференции, посвященной 80-летию организации Наурузумского печат. Государственного природного заповедника.- Астана,2011.-С12-20.

Байзаков, С.Б. О создании лесонасаждений-зонтов на пастбищных [Текст] / С.Б. Байзаков, А.А. Сычев, А.Ж.Кожабекова.

//Проблемы сохранения лесов и увеличения лесистости территории, перспективы развития и содержания зеленых насаждений: материалы международной научно-практической конференции.- Актобе, 2011.-С.67-70.

Байзаков, С.Б. Пути усиления роли специалистов в устойчивом развитии лесов и лесного хозяйства Казахстана [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.К. Кертешев, Т.А. Иралина // Вестник. Серия Экономическая,2011.- №2.- С.66-78.

2010

Байзаков, С.Б. Кадровый и научный потенциал индустриально-инновационного развития лесного хозяйства в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // АгроЕнеркәсіп кешенінің индустриалды инновациялық дамуы: қазіргі жағдайы және келешегі:халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары.-Алматы,2010.- 233-2376.

Байзаков, С.Б. Культуры тополей на юго-востоке Казахстана [Текст] / С.Б. Байзаков, Д.Н. Сарсекова // Инновационные пути развития лесного хозяйства, особо охраняемых природных территорий и смежных отраслей агропромышленного комплекса в условиях рыночных отношений: междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 80-летию КазНАУ и 70-летию акад. НАН РК, д.э.н., проф. Байзакова С.Б. (2010; Алматы), 26 марта.- 2010.- С. 9-12.

Байзаков, С.Б. Лидер и создатель национальной научной школы лесоводов в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Современное состояние, проблемы и перспективы развития ООПТ РК: научно-практ. конференция.- Бурабай,2010.-С.11-15.

Байзаков, С.Б. Многофакторный корреляционно-регрессионный анализ импорта лесных товаров РК [Текст] / С.Б. Байзаков, К.А. Ахметов, Г.К. Чалгынбаева // Инновационные пути развития лесного хозяйства, особо охраняемых природных территорий и смежных отраслей агропромышленного комплекса в условиях рыночных отношений: междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 80-

летиу КазНАУ и 70-летиу акад. НАН РК, д.э.н., проф. Байзакова С.Б. (2010; Алматы), 26 марта.- 2010.- С.13-17.

Байзаков, С. О государственной лесной политике Республики Казахстан, материалы форума [Текст] / С. Байзаков // Дни аграрных университетов Республики Казахстан: Материалы форума (2010; Астана), 21-23 января.- 2010.- С.60-87.

Байзаков, С.Б. Прогнозирование экспорта лесных товаров РК: международная научно-практическая конференция [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалгынбаева, Р.А. Асаев // Инновационные пути развития лесного хозяйства, особо охраняемых природных территорий и смежных отраслей агропромышленного комплекса в условиях рыночных отношений: Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 80-летию КазНАУ и 70-летию акад. НАН РК, д.э.н., проф. Байзакова С.Б. (2010; Алматы), 26 марта.-2010.- С.9-13.

Байзаков, С.Б.Современные направления и тенденции развития лесопользования в мире и ряде зарубежных стран [Текст] / С.Б. Байзаков, Ж.Н.Токтасынов // Современное состояние, проблемы и перспективы развития ООПТ РК: научно-практ. конференция.-Бурабай,2010.-С.154-164.

2009

Байзақов, С.Б. Түркияда ормандарды есепке алу мен орман шаруашылығын құру жұмыстарының негіздері [Мәтін] / С.Б. Байзақов, Х.Ж. Шатпен, Қ. Мазаржанова // Орталық Азия елдерінің орман шаруашылығын басқарудың және экономикасының осы саласын мамандармен қамтамасыз етудің өзекті мәселелері: халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция (2009; Алматы), 2009.- 49-52б.

Байзаков, С.Б. Анализ динамики развития ввоза лесных товаров в Казахстан [Текст] / С.Б. Байзаков, К.А. Ахметов, Г.К. Чалгынбаева // Инновационное развитие экономики АПК Казахстана: проблемы и пути решения, посвященной памяти 70-летия академика НАН РК, д.э.н, профессора Аутова Р.Р.: междунар.

научно - практическая конференция, (2009; Алматы).- Алматы, 2009.-С.113-118.

Байзаков, С.Б. Анализ международных цен на некоторые виды лесных товаров по Казахстану [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалгынбаева // Актуальные вопросы сохранения и увеличения лесистости Республики Казахстан: междунар. научно - практич. конф.(2009;Щучинск).- Щучинск, 2009.- С.55-75.

Байзаков, С.Б. Анализ микроклиматических характеристик лесонасаждений, используемых для защиты животных от летнего зноя на пастбищах [Текст] / С.Б. Байзаков, А.А. Сычев, А.Ж. Кожабекова // Исследования, результаты.- 2009.- №2.- С.129 .

Байзаков, С.Б. Анализ объема экспорта и импорта лесоматериалов и изделий из древесины по РК по товарным группам // Актуальные вопросы сохранения и увеличения лесистости Республики Казахстан [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалгынбаева.- Щучинск, 2009.- С.75-85.

Байзаков, С.Б. Анализ цен на типичные лесные товары в международном обмене по Казахстану [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалгынбаева // Ізденис-Поиск.-2009.-№ 3.- С.72-79.

Байзаков, С.Б. Временные рекомендации по восстановлению гарей в ленточных борах Прииртышья [Текст] / С.Б. Байзаков, С.И. Искаков, А.Н. Медведев, Б.М. Муканов // Итоги научно-исследовательских работ научного центра проблем лесной биоценоологии за 2006-2008гг.-Алматы, 2009.-2,5 п.л.

Байзаков, С.Б. Зоны юго-востока Республики Казахстан [Текст] / С.Б. Байзаков, А.А Сычев, А.Ж. Кожабекова // Актуальные вопросы сохранения и увеличения лесистости Республики Казахстан: международная научно - практическая конференция, (2009; Щучинск).- Щучинск, 2009.- С.85-91.

Байзаков, С.Б. Моделирование экспорта лесных товаров из Казахстана [Текст] / С.Б. Байзаков, К.А. Ахметов, Г.К.Чалгынбаева

// Инновационное развитие экономики АПК Казахстана: проблемы и пути решения, посвящ. памяти 70-летия академика НАН РК, д.э.н, проф. Аутова Р.Р.: междунар. научно-практическая конференция.- Алматы,2009.- С.118-123.

Байзаков, С.Б. Проект национальной лесной политики Республики Казахстан до 2020 года [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалгынбаева // Актуальные вопросы сохранения и увеличения лесистости Республики Казахстан: междунар. научно-практическая конференция, (2009;Щучинск).- Щучинск,2009.-С.9-40.

Байзаков, С.Б. Системные решения для стабильного развития – стране нужны государственная лесная политика и эффективное лесоуправление [Текст] / С.Б.Байзаков // Казахстанская правда.- 2009.-22 октября.-С.5.

Байзаков, С.Б. Формы и опыт организации лесопользования в ряде зарубежных стран: международная научно-практическая конференция [Текст] / С.Б. Байзаков, Ж.Н. Токтасынов // Инновационное развитие экономики АПК Казахстана: проблемы и пути решения (2009; Алматы), 6 ноября.- 2009.- С. 106-109.

Baizakov S.B.Forest Rehabilitation in Kazakhstan [Text] / S.B.Baizakov, V.V. Meshkov, S.B.Baizakov, A.V. Yeger, A. Orozumbekov // Keep Asia Green. Volum IV West and Central Asia.- Viena: IUFRO, 2009.-P. 3-131.

2008

Байзақов, С.Б. Қенжеғали Сағадиев - 70 жаста [Мәтін].-Алматы: Басбақан, 2008.-190 бет.

Байзақов, С.Б. Қенжеғали Әбенұлы Сағадиев [Мәтін] / С.Б.Байзақов, С.З.Зиманов, А.А.Абишев // Қазақ.-2008.-28наурыз.

Байзақов, С.Б. Орны толмас өнерпаз: Әнуардың ата-тегі, туғантыстары және ескен ортасы [Мәтін] / С.Б.Байзақов.-Астана: Фолиант, 2008.-400 б.

Байзақов, С.Б. Тағылымды тұлға: академик Кенжеғали Сағадиев-70 жаста [Мәтін] /С.Б. Байзақов // Қазақ.-2008.-29 ақпан.

Байзаков, С.Б. Пути повышения эффективности рубок лесов и управления лесным хозяйством в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Актуальные проблемы лесоуправления и кадрового обеспечения лесного сектора экономики стран Центральной Азии: Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 60-летию высшего лесного образования в Казахстане (2008; Алматы).- 2008.- С.7-29.

Байзаков, С.Б. Сводные характеристики внешнеэкономической деятельности Казахстана по обмену лесоматериалами и изделиями из древесины [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалгынбаева // Актуальные проблемы лесоуправления и кадрового обеспечения лесного сектора экономики стран Центральной Азии: междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 60-летию высшего лесного образования в Казахстане (2008; Алматы), 20-21 нояб.- 2008.- С. 42-45.

Байзаков, С.Б. Современные проблемы подготовки кадров для лесной сферы экономики Казахстана [Текст] / С.Б. Байзаков // Актуальные проблемы лесоуправления и кадрового обеспечения лесного сектора экономики стран Центральной Азии: Матер. междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 60-летию высшего лесного образования в Казахстане.- 2008.- С.3-6.

Байзаков, С.Б. Современные проблемы подготовки кадров для лесной сферы экономики Казахстана [Текст] / С.Б. Байзаков // Актуальные проблемы лесоуправления и кадрового обеспечения лесного сектора экономики стран Центральной Азии: Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 60-летию высшего лесного образования в Казахстане (2008; Алматы), 20-21 нояб.- 2008.- С. 29-33.

2007

Байзаков, С.Б. Түркия мен Қазақстанның орман басқару жүйелерін салыстырмалы талдау [Мәтін] / С.Б. Байзақов, Х.Ж.Шатпен, Қ.Мазаржанова // Современное состояние лесного хозяйства и

озеленения в Республике Казахстан: проблемы, пути их решения и перспективы: халықаралық ғылыми - тәжірибелік конференция, (2007; Алматы), 2007.- С.94-103.

Байзаков, С.Б. Халықаралық орман саясаты және оның даму процесі мен басшы ұйымдары [Мәтін] / С.Б. Байзаков, Х.Ж. Шатпен, Қ. Мазаржанова // Современное состояние лесного хозяйства и озеленения в Республике Казахстан: проблемы, пути их решения и перспективы: халықаралық ғылыми-тәжіриб. Конференция, (2007; Алматы).-Алматы, 2007.-81-946.

Байзаков, С.Б. Анализ межгосударственного товарообмена Казахстана по группе лесоматериалов и лесобумажных изделий [Текст] / С.Б.Байзаков, Г.К. Бекжанова, Г.К. Чалғынбаева // Повышение конкурентоспособности сельскохозяйственного производства Казахстана: проблемы, пути решения: межд. научно-практ. конференция,(2007; Алматы).- Алматы, 2007.-С.238-243.

Байзаков, С.Б. Анализ промышленного потенциала и объектов производства по деревообработке в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К.Бекжанова, Г.К.Чалғынбаева // Повышение конкурентоспособности сельскохозяйственного производства Казахстана: проблемы, пути решения: международная научно-практ. конф. (2007; Алматы).- Алматы, 2007.- С.235-238.

Байзаков, С.Б. К истории развития науки о лесах и специального лесного образования в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Современное состояние лесного хозяйства и озеленения в Республике Казахстан: проблемы, пути их решения и перспективы: международная научно-практическая конференция посвященная 50-летию организации НГПЦ лесного хозяйства, (2007;Алматы).- Алматы, 2007.- С.26-38.

Байзаков, С.Б. Программа автоматизированной обработки материалов по лесному рынку Республики Казахстан [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Чалғынбаева, К.А. Ахметов // Исследования, результаты.-2007.- №4.- С.150-151.

Байзаков, С.Б. Состояние и проблемы нормативно-правового обеспечения и развития частного лесного бизнеса в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Современное состояние лесного хозяйства и озеленения в Республике Казахстан: проблемы, пути их решения и перспективы, посвящ. 50-летию организации НПЦ лесного хозяйства: международная научно - практическая конференция.- Алматы, 2007.- С.81-94.

2006

Байзақов, С.Б. Қазақстан Республикасы мен Түркия мемлекетінің орман саясатының мәні мен деңгейі [Мәтін] / С.Б. Байзақов, Қ. Мазаржанова // Ізденистер, нәтижелер.-2006.-№1.-207-210 б.

Байзақов, С.Б. Түркия мен Қазақстанның орман басқару жүйелеріне қысқаша шолу [Мәтін] / С.Б. Байзақов, Х.Ж. Шатпен, Қ. Мазаржанова // Актуальные проблемы стабилизации и развития сельского хозяйства Сибири и Монголии: халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция, (2006; Алматы).-Алматы, 2006.-С.75-77.

Байзақов, С.Б. Халықаралық орман саясаты және оның Түркия мен Қазақстанның орман шаруашылығына ықпалы [Мәтін] / С.Б.Байзақов, Қ.Мазаржанова // Жаршы.-2006.-№3.-51б.

Байзаков, С.Б. Леса много не бывает [Текст] / интервью О.Г. Исмагиловой // Известия-Казахстан.-2006.-3февраля.-4с.

2005

Байзақов, С.Б. Қазақстан Республикасы мен Түркия мемлекетіндегі орманға меншік тұрларі мен ерекшеліктері [Мәтін] /С.Б. Байзақов, Қ.Мазаржанова // Жас ғалымдардың табыстары - аграрлық саланың жедел жаңаруы: халықаралық ғылыми конфер. (2005;Алматы).-Алматы:АгроДом,2005.-1,5т.б.

Байзаков, С.Б. Аграрная академическая наука: в новых условиях [Текст] // Наука и высшая школа Казахстана.-2005.-№22.- С.111.

Байзаков, С.Б. Единая лесная политика - основа развития лесного кластера страны [Текст] / С.Б. Байзаков // Кластерно-индустриальное развитие аграрного производства: основные проблемы и перспективные направления: материалы международной научно-практической конференции (2005; Алматы); Кн.1.- 2005.- С.79-84.

Байзаков, С.Б. Единая лесная политика - основа развития лесного кластера страны. Актуальные вопросы лесного хозяйства и озеленения в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Воспроизведение лесов, лесоразведение, ландшафтная архитектура и озеленение г.Астаны: состояние, проблемы и перспективы: международная научно-практическая конференция (2005; Щучинск). - Щучинск, 2005.-С.14-21.

Байзаков, С.Б. Запишем леса в кластеры [Текст] / С.Б.Байзаков // Казахстанская правда,2005.-15 ноября.-С.3-6.

Байзаков, С.Б. Зеленое ожерелье Приишимья [Текст]: отзыв на книгу воспоминаний К.Т. Омарова / С.Б.Байзаков.-Астана,2005.- С.3-6.

Байзаков С.Б. О проекте создания моделей развития биосолевого растениеводства в Казахстане [Текст] / С.Б.Байзаков // Исследования, результаты.-2005.-№ 2.-С.31-46.

Байзаков, С.Б. О состоянии и проблемах развития биосолевого сельского хозяйства в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Исследования, результаты.-2005.-№2.-С.24-31.

Байзаков, С.Б. Сосна, спаленная пожаром [Текст] / интервью О.Г. Исмагиловой // Известия-Казахстан.-2005.-23 декабря.-С5.

Байзаков, С.Б. Состояние ленточных боров и саксауловых насаждений Казахстана и пути обеспечения их сохранности и воспроизведения [Текст] / С.Б. Байзаков // Вестник сельскохозяйственной науки Казахстана.-2005.- №9.- С.28-31.

Байзаков, С.Б. Уйдет саксаул – придет пустыня [Текст] / интервью О.Г. Исмагиловой // Известия-Казахстан.-2005.-24 ноября.-0,3п.л.

Байзаков, С.Б. Эколого-лесоводственные аспекты устойчивого развития лесов Киргизии.-Кн.5 [Текст] / С.Б. Байзаков // Кластерно-индустриальное развитие аграрного производства: основные проблемы и перспективные направления: международная научно-практическая конференция.-Алматы,2005.-С.253-257.

2004

Байзаков, С.Б. Проблемы устойчивости лесов и лесного хозяйства в условиях перехода к рыночным отношениям / С.Б. Байзаков // Вестник сельскохозяйственной науки Казахстана.-2004.- С.25-27.

2003

Байзаков, С.Б. Анализ мер и факторов, определяющих сохранность лесов и устойчивое развитие лесного хозяйства [Текст] / С.Б. Байзаков // Леса и лесное хозяйство в условиях рынка: проблемы и перспективы устойчивого развития: междунар. науч.-практ. конф.(2003; Алматы), 27-28 ноября.- 2003.- С.11-22.

Байзаков, С.Б. Возможные направления восстановления гарей в ленточных борах Павлодарского Прииртышья [Текст] / С.Б. Байзаков , С.И.Искаков // Леса и лесное хозяйство в условиях рынка: проблемы и перспективы устойчивого развития: междунар. науч.-практ. конф. (2003; Алматы), 27-28 ноября.- 2003.- С.142.

Байзаков, С.Б. К истории развития экспорта леса: материалы международной научно-практической конференции [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К. Бекжанова // Леса и лесное хозяйство в условиях рынка: проблемы и перспективы устойчивого развития: Междунар. науч.- практ. конф. (2003; Алматы), 27-28 ноября.- 2003.- С.101-103.

Байзаков, С.Б. Лесопирологическое районирование территории Казахстана с хвойными насаждениями [Текст] / В.А. Архипов, С.Б. Байзаков, А.К.Аманбаев // Исследования, результаты.-2003.- №2.-73с.

Байзаков, С.Б. Основные направления общего и специализированного лесного районирования территорий [Текст] / С.Б. Байзаков, В.А. Архипов, А.К.Аманбаев // Исследования, результаты.- 2003.-№ 2.- С69-73.

Байзаков, С.Б. Пожары - главная угроза устойчивости лесов и лесного хозяйства республики [Текст] / С.Б. Байзаков // Леса и лесное хозяйство в условиях рынка: проблемы и перспективы устойчивого развития: междунар. науч.-практ. конф.(2003; Алматы), 27-28 ноября; Кн.1.- 2003.- С. 4-16.

Байзаков, С.Б. Развитие импорта лесоматериалов - важный путь сохранения местных лесных ресурсов [Текст] / С.Б. Байзаков, Г.К.Бекжанова // Проблемы экологии и окружающей среды: матер. 4-й межд. науч. конф.- Алматы: Алейрон, 2003.-152с.

Байзаков, С.Б. Состояние и некоторые направления стабилизации лесов и лесного хозяйства республики [Текст] / С.Б. Байзаков // Проблемы экологии и окружающей среды: матер. 4-й междунар. науч. конф.- Алматы: Алейрон, 2003.-152с.

2001

Байзақов, С.Б. Заманына қарай маманы [Мәтін] / С.Б.Байзақов // Қазақстанның ғылымы мен жоғары мектебі.- 2001.-15 ақпан.

Байзаков, С.Б. Основные недостатки цен на древесину, отпускаемых на корню [Текст] / С.Б. Байзаков, А.Байзаковой, Р.У. Смагуловой // Постстабилизационная модель развития Казахстана: международная научная конференция.-Ч.1.-Алматы: АгроУниверситет, 2001.-С.239-243.

Байзаков, С.Б. Рецензия на монографию С.С. Сатыбалдина Азиатский кризис: причины и уроки Текст] / С.Б.Байзаков // Транзитная экономика.-2001.- С.118-120.

Байзаков, С.Б. Состояние и проблемы формирования и использования лесного дохода в республике [Текст] / С.Б. Байзаков, А.У. Байзакова // Проблемы научного обеспечения сельского хозяйства Республики Казахстан, Сибири и Монголии: Материалы 4-й междунар. научно - практической конф. г. Улан-Батор, 9-10 июля 2001 г.- Алматы: Бастау, 2001.- С.27-28.

Байзаков, С.Б. Чтобы деревья стали большими [Текст] / С.Б.Байзаков // Казахстанская правда.- 2001.-7 июля.- 6с.

2000

Байзаков, С.Б. Компьютерный банк данных как основа создания и сохранения генофонда лесов Республики Казахстан [Текст] / С.Б. Байзаков,С.А. Кабанова // Проблемы изучения растительного покрова Сибири: тезисы докл. второй Росс. науч. конф., посвящен. 150-летию П.Н.Крылова.-Томск, 2000.-С.11-12.

Байзаков, С.Б. О проблемах цен и сохранности лесов на корню [Текст] / С.Б. Байзаков // Проблемы стабилизации и развития сельского хозяйства Казахстана, Сибири и Монголии.-Кн.2.: материалы межд.научн.-практ.конф.-Алматы:Бастау,2000.-С.91-92.

Байзаков, С.Б. О сохранении генетических ресурсов лесных древесных растений в Казахстане [Текст] / С.Б.Байзаков, С.А.Кабанова // Экология и рациональное природопользование на рубеже веков: итоги и перспективы: матер. междунар. конф.-.Т.1.- Томск, 2000.-С.71-72.

1999

Байзаков, С.Б. Қазақстан Республикасы Президенті Н.Ә. Назарбаевқа, Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Н. Ө. Балғымбаевқа, Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің

тәрағасы М. Т. Оспановқа ашық хат [Мәтін] / С.Б.Байзаков // Егемен Қазақстан.-1999.-17ақпан.

Байзаков, С.Б. Мәдениетке қарсы мылтықсыз майдан қашан тоқгалады: ҚР Президенті Н.Назарбаевқа, Премьер-Министрі Н.Балғымбаевқа, Парламент сенатының тәрағасы О.Байгелдіге, Парламент Мәжілісінің тәрағасы М.Оспановқа Республика Сенаты мен Мәжілісінің депутаттарына ашық хат [Мәтін] / С.Б.Байзаков // Қазақ елі.-1999.-19-25 наурыз.

Байзаков, С.Б. История доказала, что государство должно вести лесное хозяйство [Текст] / С.Б.Байзаков [и др.] // Казахстанская правда.-1999.-5 марта.

Байзаков, С.Б. Леса и лесные земли: проблемы отношений собственности, охраны и воспроизводства в условиях рынка [Текст] / С.Б. Байзаков // Исследования, результаты.- 1999.-С.7-11.

Байзаков, С.Б. Масса и структура надземных частей ивы белой в лесных культурах [Текст] / С.Б. Байзаков, Мир Муддасир Говхар // Вестник сельскохозяйственной науки Казахстана.-1999.

Байзаков, С.Б. О приоритетных направлениях развития лесохозяйственной отрасли [Текст] / С.Б. Байзаков, Б.М.Муканов // Законодательное обеспечение реформ в агропромышленном комплексе Республики Казахстан: состояние и проблемы: матер. научн.-практ. конф.- Астана,1999.-С.273-277.

Байзаков, С.Б. О сохранении генетических ресурсов древесных растений в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, С.А.Кабанова // Стратегия земледелия и растениеводства на рубеже XXI века: матер.междун. научн.-теор.конф.-Алматы:Бастау,1999.-С.176-178.

Байзаков, С.Б. Проблемы отношений собственности и законодательного обеспечения сохранности лесных ресурсов в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, Б.М.Муканов // Законодательное обеспечение реформ в агропромышленном комплексе

Республики Казахстан: состояние и проблемы: матер. научн.-практ. конф.-Астана.-1999.-465 с.

Байзаков, С.Б. Состояние и перспективные направления стабилизации лесов и лесного хозяйства Республики [Текст] / С.Б. Байзаков // Исследования, результаты Алматы.-1999.-С.53-60.

Байзаков, С.Б. Требования рынка к лесоустроительному проектированию [Текст] / С.Б. Байзаков, Ж.Н. Токтасынов // Исследования, результаты.-1999.- С.67-71.

1998

Байзақов, С.Б. Экология мен экономика мәселелері [Мәтін] / С.Б. Байзақов, А.К.Саданов // Егемен Қазақстан.-1998.-17сәуір.

Байзаков, С.Б. Если природа - дом родной [Текст] / С.Б. Байзаков, А.К.Саданов // Экспресс.- 1998.- 13 марта.- С.5.

Байзаков, С.Б. Лесные ресурсы и современные проблемы лесной политики в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков // Стратегия развития Казахстана и реформирование национальных производственных сил.-Алматы: Ғылым,1998.- С.131-140.

Байзаков, С.Б. Многолетний мониторинг приживаемости и общего состояния защитных насаждений, созданных в условиях полупустыни [Текст] / С.Б. Байзаков, Б.Т.Мамбетов // Проблемы экологии АПК и охрана окружающей среды: матер. 2-ой междунар. научн.-техн. конф.- Алматы: Бастау,1998.-С.12-13.

Байзаков, С.Б. Сочетать учебный процесс с научной деятельностью [Текст] / С.Б. Байзаков, интер. О.И.Пузановым // Наука Казахстана.- 1998.-16июля.

Байзаков, С.Б. Фитомелиорация обнаженного дна Аральского моря [Текст] / С.Б. Байзаков, Б.М. Муканов, В.С. Каверин // Эко-

логия и устойчивое развитие: матер. междунар. научн.-практ. конф.-Т.2.-Петропавловск, 1998.-С.8-12.

1997

Байзаков, С.Б. XXIғасырда қазақ ауылы қандай болады [Мәтін] / С.Б.Байзаков // Парасат, 1997.-№ 5.-С.4-5.

Байзаков, С.Б. Рубки лесов в спектре хозяйственных и экологических интересов [Текст] // Проблемы экологии АПК и охраны окружающей среды: тезисы докл. междунар. научн.-технич. конф., Национальный академический цент аграрных исследований РК, Алматы: Бастау, 1997.- С.21-22.

Байзаков, С.Б. Проблемы экологизации лесного хозяйства в Казахстане [Текст] / С.Б.Байзаков // Проблемы экологии АПК и охраны окружающей среды: тезисы докл. междунар. научн.-техн. конф., Национальный академический центр аграрных исследований РК, Алматы: Бастау, 1997.- С.22-24.

Байзаков, С.Б. Целина длиною в жизнь (к 60-летию Абдильдина С.А.) [Текст] / С.Б. Байзаков, Р.Е. Елешевым // Казахстанская правда, 1997.-25 ноября.- 4с.

1996

Байзаков, С.Б. Леса и лесное хозяйство Казахстана(состояние, динамика, методы оценки) [Текст] / С.Б.Байзаков, А.А.Гурским, А.К.Аманбаев, Ж.Н.Токтасынов // Алматы: Ғылым, 1996.-15с.

Байзаков, С.Б. Оценка существующих методов определения платы за древесину на корню и анализ их соответствия условиям рыночной экономики [Текст] / С.Б.Байзаков, А.А.Гурский, Т.И.Новикова // КазАСХН и КазНИИЛХА МН АН РК, Кокшетауский ЦНТИ КазГОСИНТИ.-Кокшетау, 1996.-1,0п.л.

1995

Байзаков, С.Б. Агроэкологическая лесомелиорация в Казахстане [Текст] / С.Б.Байзаков, А.К.Аманбаев // Казахстанской целине - 40 лет: матер. торж. собр. и науч. практ. конф., посв. роли целины в развитии экономики Казахстана. МСХ РК, КазАСХН.- Алматы, 1995.- С.124-130

Байзаков, С.Б. Корневые системы сосны в посадках разной густоты [Текст] / С.Б.Байзаков, К.Ж.Аскаров // Известия Национальной Академии наук РК.-1995.-№1.- С.46-50.

Байзаков, С.Б. Перечень необходимых процессуальных подготовительных мероприятий по преобразованию экономических отношений в лесохозяйственных предприятиях [Текст] / С.Б.Байзаков, В.В.Григорук // Комитет лесного хозяйства Минэкобиоресурсов РК, КазАСХН.-Алматы, 1995.-1,0п.л.

1994

Байзаков, С.Б. Концептуальная программа развития агропромышленного комплекса Республики Казахстан на 1993-1995гг. и до 2000года [Текст] / С.Б.Байзаков, Г.А.Калиев // Казахская академия сельскохозяйственных наук.-Алматы: Бастау, 1994.-314с.

Байзаков, С.Б. Направления реформирования собственности и управления в лесном хозяйстве [Текст] / С.Б.Байзаков, А.К.Аманбаев, В.В.Григорук, Т.А.Есиркепов // Информационный листок КазГОСИНТИ.-№ 90-94.-1994.-0,3п.л.

Байзаков, С.Б. Новые формы организации производства на предприятиях лесного хозяйства [Текст] / С.Б.Байзаков, А.К.Аманбаев, В.В.Григорук // Вестник сельскохозяйственной науки Казахстана.-Алматы, 1994.-№ 6.-С.124-130.

Байзаков, С.Б. Основные проблемы и условия дальнейшего развития зеленого строительства в Казахстане [Текст]

/ С.Б.Байзаков, А.К.Аманбаев // Вестник сельскохозяйственной науки Казахстана.-Алматы,1994.-№ 2.-С.58-62.

Байзаков, С.Б. Программа Леса Казахстана: основные направления и пути реализации [Текст] / С.Б.Байзаков, А.К. Аманбаев // Вестник сельскохозяйственной науки Казахстана.-Алматы,1994.-№ 5.- С.146-153.

Байзаков, С.Б. Проблемы преобразования экономических отношений в лесном хозяйстве [Текст] / С.Б.Байзаков, А.К.Аманбаев, В.В.Григорук, Т.А.Есиркепов, С.Ж.Сапаралиев // Вестник сельскохоз.науки Казахстана.-Алматы,1994.-№ 8.-С.150.

1991

Байзаков,С.Б. Научно-технический процесс и динамика целей и задач лесного хозяйства [Текст] / С.Б.Байзаков, Ж.Н.Токтасынов // Интенсификация лесного хозяйства в лесах 1 группы Казахстана: Сб.науч.тр.КазСХИ.- Алматы,1991.-С.12-16.

1990

Байзаков, С.Б. Лес в воспроизводственном процессе в условиях научно- технического процесса [Текст] / С.Б.Байзаков, Ж.Н.Токтасынов, Д.И. Ищенко // Госкомитет при СМ СССР по продовольствию и закупкам: тезисы докладов научно-практич. конф. КазСХИ.- Алматы,1990.-С.4-5.

Байзаков, С.Б. Пути повышения роли инвентаризации лесного фонда в оценке результатов лесохозяйственного производства [Текст] / С.Б.Байзаков, Ж.Н.Токтасынов // Лесовосстановление и лесоразведение в защитных лесах Казахстана: сб.трудов КазСХИ. -Алматы, 1990.- С.97-102.

1989

Байзаков, С.Б. Неотложные проблемы перевода лесного хозяйства на новые методы хозяйствования и оценки деятельности

предприятий [Текст] / С.Б.Байзаков, Ж.Н.Токтасынов // Госагропром СССР: тезисы научно-практической конференции профессорско-преподавательского состава и аспирантов КазСХИ.-Ч.2.- Алматы,1989.- 0,1п.л.

1988

Байзаков, С.Б. Оценка итогов длительной лесохозяйственной деятельности в лесхозах [Текст] / С.Б.Байзаков // Лесная таксация и лесоустройство: межвузовск. научн. труды. Литовская сельскохозяйственная академия.-Каунас: ЛитСХА,1988.- С.25-33.

1987

Байзаков, С.Б. Таксация фитомассы древостоев [Текст] / С.Б.Байзаков, Т.Х. Токмурзин, Х.Н. Нурпеисовым // Госагропром комитет СССР, Упр. ВССО.-Алматы: КазСХИ,1987.- 0,2 п.л.

1986

Байзаков, С.Б. Разработать и внедрить методы экономической оценки лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков // Депонирована в ВИНИТИ, госрегистрация № 01860099181,1986.- 3,5 п.л.

Байзаков, С.Б. Экономическая оценка лесных ресурсов и научно-технический прогресс [Текст] / С.Б.Байзаков // Повышение продуктивности лесов горных и предгорных зон Казахстана: тематич. сб. науч. трудов КазСХИ.-Алматы, 1986.- 0,3 п.л.

1985

Байзаков, С.Б. Пути совершенствования экономической оценки лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков // Методы планирования и управления природными ресурсами. Совершенствование экономического механизма управления природопользованием Академия наук СССР.- Москва,1985.-0,2 п.л.

1982

Байзаков, С.Б. Принципы денежной оценки лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков // Методы планирования и управления природными ресурсами: тезисы докладов всесоюзной конференции Академия наук СССР.- Махачкала,1982.-0,2 п.л.

Байзаков, С.Б. Принципиальная схема воспроизводства и стоимостной оценки лесов [Текст] / С.Б.Байзаков // Экономические проблемы лесной, деревообрабатывающей и целлюлозно-бумажной промышленности и лесного хозяйства: межвузов. сб. научн. трудов;Вып.2.-Ленинград,1982.-0,3 п.л.

Байзаков, С.Б. Системно-целевой подход к экономической оценке лесных ресурсов [Текст] / С.Б. Байзаков // Организация и ведение лесного хозяйства в лесах 1 гр. Казахстана: тематич. сб. научн. трудов КазСХИ.- Алматы,1982.- 0,2 п.л.

Байзаков, С.Б. Учет качественных характеристик древостоев при сравнительной оценке лесных земель [Текст] / С.Б.Байзаков // Организация и ведение лесного хозяйства в лесах 1 гр. Казахстана: темат.сб.научн.трудов КазСХИ.-Алматы,1982.-0,1п.л.

1981

Байзаков, С.Б. Пределы влияния фактора времени на результаты лесохозяйственного производства и их учет в экономической оценке лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков // Актуальные проблемы лесного хозяйства Казахстана: тематич. сб. науч. трудов КазСХИ.-Алматы,1981.- 0,4п.л.

Байзаков, С.Б. Пути учета особенностей размещения лесов при экономической оценке [Текст] / С.Б. Байзаков // Актуальные проблемы лесного хозяйства Казахстана: тематич. сб. науч. трудов КазСХИ.- Алматы,1981.- 0,6 п.л.

Байзаков, С.Б. Учет пространственных характеристик лесов при их экономической оценке [Текст] / С.Б.Байзаков // Совер-

шествование территориального планирования. НИЭИП и Н при ГП КазССР. -Алматы,1981.-0,7п.л.

Байзаков, С.Б. Экономическая оценка лесных ресурсов [Текст]
/ С.Б.Байзаков.-Алматы,1981.-151с.

1980

Байзаков, С.Б. Проблемы рубок ухода в экономической оценке лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков // Рубки ухода в лесах Казахстана: материалы к республиканскому совещанию.-Щучинск, 1980.-0,2п.л.

1979

Байзаков, С.Б. Қазақстан орман алқаптары [Мәтін]: табиғат қорғау жөніндегі материалдар жинағы / С.Б.Байзаков, К.Ж.Асқаров // Табиғат - ел байлығы.-Алматы: Қайнар,1979.-122-137б.

1978

Байзаков, С.Б. Выбор основного объекта экономической оценки природных ресурсов лесного хозяйства [Текст] / С.Б. Байзаков // Проблемы совершенствования территориального планирования и прогнозирования: труды НИЭИП и Н при Госплане КазССР.- Алматы,1978.-0,7п.л.

Байзаков, С.Б. Логическая схема синтеза методики экономических исследований в лесном хозяйстве [Текст] / С.Б.Байзаков // Проблемы лесного хозяйства Казахстана:научные труды КазСХИ. -Т.XXI, Вып.4.-Алматы,1978.- 0,4п.л.

Байзаков, С.Б. Пути улучшения методики сравнительной экономической оценки лесных угодий [Текст] / С.Б.Байзаков // Региональные проблемы размещения производительных сил КазССР: сборник НИЭИПиН при Госплане КазССР.- Алматы,1978.-0,8 п.л.

Байзаков, С.Б. Состояние и проблемы стоимостной оценки лесов [Текст] / С.Б.Байзаков // Проблемы лесного хозяйства Казахстана: науч. тр. КазСХИ.-Т.XXI; Вып.4.-Алматы,1978.-1,0 п.л.

1976

Байзаков, С.Б. К методике сбора материалов по количественной оценке фитомассы древостоев [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Х. Токмурзин // Актуальные вопросы лесного хозяйства Казахстана: науч. тр. КазСХИ.-Т.XIX; Вып.3.-Алматы,1976.-0,7п.л.

Байзаков, С.Б. Некоторые проблемы экономики лесного хозяйства [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Х. Токмурзин // Актуальные вопросы лесного хозяйства Казахстана:научные труды КазСХИ.-Т.XIX;Вып.3.-Алматы,1976.- 0,4 п.л.

Байзаков, С.Б. К экономической оценке лесных ресурсов [Текст] / С.Б.Байзаков // Экономико- географические проблемы размещения производственных сил и комплексного развития экономических районов КазССР.-Т.1.-Алматы: Наука,1976.-0,7п.л.

1975

Байзаков, С.Б. Анализ изменчивости влажности хвои сосны в условиях Казахского мелкосопочника [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Г. Ханафеев, Т.Х. Токмурзин // Проблемы лесного хозяйства Казахстана: научные труды КазСХИ.-Т.XVIII.-Алматы.-0,2 п.л.

Байзаков, С.Б. Способ таксации биомассы кроны сосны в насаждениях [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Х. Токмурзин // Лесное хозяйство.- Москва,1975.-№4.-0,3 п.л.

1973

Байзаков, С.Б. Вес и соотношение элементов надземной биомассы в насаждениях III бонитета [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Х. Токмурзин // Материалы научно-производственной конференции, посв. 25-летию лесфака.-Алматы,1973.-0,2п.л.

Байзаков, С.Б. Некоторые закономерности весового соотношения элементов живой кроны у сосны в насаждениях Сандыктауского лесхоза [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Г. Ханафеев // Материалы научно - производственной конференции, посвященной 25-летию лесфака.-Алматы,1973.- 0,3 п.л.

1972

Байзаков, С.Б. Некоторые качественные показатели состава хвои сосны [Текст] / С.Б.Байзаков // Актуальные вопросы лесного хозяйства Казахстана.- Вып.2.- Алматы,1972.- 0.2 п.л.

Байзаков, С.Б. Характер формирования хвойной лапки по мутовкам и кроне сосны [Текст] / С.Б.Байзаков // Материалы научно-производственной конференции лесфака КазСХИ.- Алматы, 1972.-0,4 п.л.

1971

Байзаков, С.Б. Взаимосвязь количества древесной зелени, густоты и среднего диаметра деревьев в насаждениях [Текст] / С.Б. Байзаков,Т.Х. Токмурзин // Актуальные вопросы лесного хозяйства Казахстана.-Вып.2.- Алматы,1971.-0,4 п.л.

Байзаков, С.Б. Накопление древесной зелени в зависимости от лесорастительных районов и условий местопроизрастания [Текст] / С.Б. Байзаков,Т.Х. Токмурзин // Научные основы повышения продуктивности лесов: научные труды КазСХИ.-Т.XIV; Вып.2.-Алматы,1971.-0,5п.л.- (Серия лесохозяйственная).

Байзаков, С.Б. Перспективы использования древесной зелени в Казахстане [Текст] / С.Б.Байзаков,Т.Х.Токмурзин // Научные основы повышения продуктивности лесов: научные труды КазСХИ.-Т.XIV;Вып.2.-Алматы,1971.-0,5п.л.

1969

Байзаков, С.Б. Массовые таблицы стволов и свежесрубленной хвойной лапки сосны [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Х. Токмурзин // Вестник сельскохозяйственной науки. Алматы,1968.-№ 4.- 0,2п.л

Байзаков, С.Б. Применение методов множественной корреляции для составления таблиц веса хвойной лапки ели Тянь-Шанской [Текст] / С.Б.Байзаков, Т.Х.Токмурzin // Научно-производственная конференция по вопросам лесного хозяйства. -Алматы: КазСХИ,1969.-0,6п.л.

1968

Байзаков, С.Б. Весовые соотношения соегавных элементов кроны сосны в древостоях [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Х. Токмурзин // Научно-производственная конференция, посвященная 20-летию лесфака.- Алматы, 1968.- 0,2п.л.

Байзаков, С.Б. Методы и таблицы учета хвойной лапки в сосновых лесах Казахского мелкосопочника [Текст] / С.Б. Байзаков // Научно-техническая конференция по повышению продуктивности лесов Западной Сибири. - Новосибирск,1968.-0,5п.л.

Байзаков, С.Б. Способы составления таблиц выхода хвойной лапки сосны обыкновенной [Текст] / С.Б.Байзаков, Т.Х.Токмурзин // Научно-производственная конференция, посвященная 20-летию лесфака.- Алматы,1968.- 0,2п.л.

Байзаков, С.Б. Эффективность основных лесохозяйственных мероприятий в Семиозерном лесхозе Кустанайской области [Текст] / С.Б. Байзаков, В.И. Инфантьев // Труды КазСХИ, 1968.- 0,3 п.л.

1967

Байзаков, С.Б. Зависимость выхода хвойной массы от полноты насаждений [Текст] / С.Б. Байзаков // Научно-производственная конференция по лесному хозяйству в Казахстане.- Алматы,1967.- 0,2п.л.

Байзаков, С.Б. К вопросу производства хвойно-витаминной муки в Казахстане [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Х.Токмурzin // Научно-производственная конференция по лесному хозяйству в Казахстане. -Алматы,1967.- 0,4п.л.

Байзаков, С.Б. Производительность хвойной массы в сосновых насаждениях Казахского мелкосопочника и Прииртышья [Текст] / С.Б. Байзаков, Т.Х. Токмурзиным // Научно-производственная конференция по лесному хозяйству в Казахстане.- Алматы,1967.- 0,4п.л.

Анықтамалық Справочники. References.

Байзаков, С.Б. Қазақстан орманшысының анықтамалығы.- Астана: ҚР. Ауыл шаруашылығы министрлігі, 2012.-384б.

Байзаков, С.Б. Справочник лесничего Казахстана.- Астана: Министерство сельского хозяйства РК, 2012.-384с.

Байзаков, С.Б. Казахский государственный аграрный университет - 70: историко-энциклопедический справочник [Текст] / ответ. редактор и ответ. за выпуск С.Б.Байзаков, гл.редактор К.А.Сагадиев.-Алматы: АгроУниверситет.-1999.-728с.

Байзаков, С.Б. Национальной академии наук Республики Казахстан 50 лет - энциклопедический справочник [Текст] / К.А.Сагадиев, С.Б.Байзаков, Ж.М.Абдильдин, М.К.Козыбаев, А.Н.Околовичем.- Алматы: Фылым, 1996.-111с.

Байзаков, С.Б. Научный центр проблем лесной биоценологии= Орман биоценологиясы проблемалары ғылыми орталығы= Scientific Center of studying of Problems of Biocenology [Текст] / С.Б. Байзаков // Первый аграрный ВУЗ Казахстана: фотокнига 80-летию КАЗНАУ / под ред. Т.И. Есполова.-Алматы: КазНАУ, 2010.-300с.

Сөздіктер. Словари. Vocabulary.

Байзаков, С.Б. Орман ресурстары және орман шаруашылығы" мамандығына арналған ағылшынша-орысша-қазақша терминологиялық сөздік [Мәтін] / С.Б.Байзаков, Г.Қ.Ізмағамбетова, Д.Д.Исағұлова [ж.т.б.]; ҚазҰАУ.- Алматы: Айтұмар, 2012.- 288 б.

Есептер. Отчеты. Reports

Байзаков, С.Б. Отчет о научной и организационной деятельности за 1997год [Текст] / С.Б.Байзаков ответ. ред. и ответ за выпуск.- Алматы: АгроУниверситет, 1998.-128 с.

Байзаков, С.Б. Отчет о научной и научно-организационной деятельности за 1998 г. [Текст] / С.Б.Байзаков ответ. ред. и ответ за выпуск.- Алматы: АгроУниверситет, 1999.-195с.

Байзаков, С.Б.Отчет о деятельности за 1999год [Текст] / С.Б.Байзаков отв. ред. и отв. за вып.- Алматы, 2000.-159с.

Байзаков, С.Б. Отчет о деятельности за 2000 год [Текст] / С.Б.Байзаковотв. ред. и ответ за выпуск.-Алматы: АгроУниверситет, 2001.-303 с.

Байзаков, С.Б.Отчет о деятельности за 2001год [Текст] / С.Б.Байзаков отв. ред.и ответ за выпуск.-Алматы: АгроУниверситет, 2002.-160с.

Байзаков, С.Б. Отчет о научной и научно-организационной деятельности за 1996 год [Текст] / С.Б.Байзаков.- Алматы: АгроУниверситет,1997.-88с.

Байзаков, С.Б. Отчет о деятельности Национальной академии наук Республики Казахстан за 1995 год [Текст] / С.Б.Байзаков // Национальная академия наук.-Алматы: Ғылым, 1996.-1,0п.л.

Байзаков, С.Б. Отчет о деятельности Национальной академии наук Республики Казахстан в 1994 году [Текст] / С.Б.Байзаков // Национальная академия наук.- Алматы: Ғылым,1995.-15с.

Байзаков, С.Б. Итоги деятельности Казахской академии сельскохозяйственных наук за 1993г. [Текст] / С.Б.Байзаков, Г.А.Калиев.- Алматы,1994.-160с.

Байзаков, С.Б. Краткие итоги деятельности Казахской академии сельскохозяйственных наук за 1991-1992гг. [Текст] / С.Б.Байзаков-Алматы,1992.-144с.

Өнертабыс патенттері.

Патенты на изобретения.

Patents for inventions

Байзаков, С.Б. Маточно-транзитный способ создания культур хвойных пород в равнинных условиях Казахстана: Инновационный патент Комитета по правам интеллектуальной собственности за №26199 04.10.2012г.

Байзаков, С.Б. Способ создания пожароустойчивых лесопосадок в ленточных борах Прииртышья: Инновационный патент Комитета по правам интеллектуальной собственности за №25515 26.05.2011ж.

Байзаков, С.Б. Способ интенсивного миниротационного выращивания плантационных культур тополей на древесное сырье на юге и юго-востоке Казахстана: Инновационный патент Комитета по правам интеллектуальной собственности за №25516 29.09.2011г.

**С.Б .Байзаковтың жетекшілігімен қоргалған
кандидаттық диссертациялар**

**Кандидатские диссертации защищенные
под руководством С.Б. Байзакова**

**Candidate dissertations, defended under the guidance
of S.B. Bayzakov**

Абаева, К.Т. Пути лесовосстановления гарей в ленточных борах Прииртышья [Текст]: дис....канд. с.-х. наук: защищена 11.01.2001: 06.03.01 / К.Т. Абаева; Научные руководители академик С. Б. Байзаков, кандидат сельскохозяйственных наук Ш. М. Темиргалиев.- Алматы,2001.-156с.

Аманбаев, А.К. Лесопирологическая характеристика и разработка неотложных мер по снижению горимости хвойных лесов Казахстана [Текст]: дис.... канд. с/х. наук: 06.03.03 / А.К. Аманбаев; Защищена 25.02.2004; Научный руководитель С.Б.Байзаков.- Алматы, 2004.- 185 с.

Баранов, С.М. Строение, рост и пути повышения продуктивности смешанных молодняков Северного Казахстана [Текст]: дис....канд. с.-х. наук; Научный руководитель С. Б. Байзаков.- Алматы, 2007.-250с.

Боранбай, Ж.Т. Оценка роли лесов Казахского мелкосопочника в депонировании углерода и выделении кислорода[Текст]: дис.... канд. с-х наук; Спец. 06.03.03, Защищена 2010г./ Ж.Т. Боранбай; Научный руководитель С.Байзаков.-Алматы. 2010.-133 с.

Дудина, В.Н. Анализ закономерностей формирования стволов в древостоях и разработка объемных таблиц для сосняков Казахстана разной полноты и возраста [Текст]: дис.... канд. с/х. наук: 06.03.02 / В.Н.Дудина; Защищена 26.05.2006; Научный руководитель С.Б.Байзаков.- Алматы, 2006.-130с.

Жаубасов, С.Ж. Оценка влияния искусственных лесонасаждений на строение и состав засоленных почв предгорной зоны Заилийского Алатау [Текст]: дис.... канд. с.-х. наук; Научный руководитель С. Б. Байзаков.- Алматы, 2005.-250с.

Иралина, А.Т. Пути усиления роли специалистов в устойчивом развития лесов и лесного хозяйства Казахстан [Текст]: Спец. 06.03.01, Защищена 2010г.: дис....канд. с-х наук / А.Т. Иралина; Научный руководитель С.Байзаков.-Алматы. 2010.-151 с.

Кожабекова, А.Ж. Совершенствование технологии создания зеленых (древесных) зонтов на пастбищах аридной зоны юго-востока Казахстана [Текст]: дис... канд. с-х наук / А.Ж. Кожабекова; Спец. 06.03.01. Защищена 2010г; Научный руководитель С.Байзаков.-Алматы. 2010.-133 с.

Мазаржанова, Қ.М. Турция және Қазақстан орманшылығы: ұқсастықтары, ерекшеліктері және бір-біріне пайдалы жақтары [Мәтін]: а.ш.ғыл.канд.... дис.: 06.03.03 / Қ.М. Мазаржанова; Қорғалды 25.12.2010.- Алматы, 2010.- 143б.

Мир, М.Г. Отбор оценка продуктивности и разведение в плантациях перспективных форм ив на Юго-Востоке Казахстана [Текст] : дис....канд.с.-х наук: 06.03.01; Защищена 29.06.1999 / М.Г. Мир; Научные руководители С.Б.Байзаков, П.П. Бесчетнов.- Алматы, 1999.- 132с.: ил.

Мусуралиев, Т.С. Экологические - лесоводственные аспекты устойчивого развития лесов Кыргызстана [Текст]: дис....канд. с.-х. наук; Научный руководитель С. Б. Байзаков.- Бишкек, 2004.-250 с.

Токтасынов, Ж.Н. Пути совершенствования анализа динамики лесного фонда и оценки результатов лесохозяйственной деятельности [Текст]: дис....канд. с.-х. наук: 06.03.02; Защищена 26.05.1995 / Ж.Н. Токтасынов; Научный руководитель С. Б. Байзаков.- Алматы, 1995.-151 с.

**С.Б. Байзаковтың жетекшілігімен қоргалған
докторлық диссертациялар**

**Докторские диссертации защищенные
под руководством С.Б. Байзакова**

**Doctors dissertations defended under the guidance
of S.B. Bayzakov**

Гурский, А.А. Принципы совершенствования оценки лесных ресурсов, ведения хозяйства и лесопользования в Казахстане [Текст]: дисс....док. с.-х наук / А.А. Гурский; Научный руководитель С.Б.Байзаков.- Екатеринбург,1997.-250с.

Калачев, А.А. Лесоводственно–экологические факторы формирования темнохвойных насаждений в горных лесах Рудного Алтая [Текст]: дис....д-ра с-х наук / А.А. Калачев; Спец. 06.03.02, 06.03.03. Защищена 2014 г; Научные консультанты С.В. Залесов, С.Байзаков.–Екатеринбург. 2014.-250 с.

Мамбетов, Б.Т. Пути повышения устойчивости и агромелиоративной эффективности защитных насаждений на юго-востоке Казахстана [Текст]: дисс....док. с.-х наук / Б.Т. Мамбетов; Научный руководитель С.Б.Байзаков.- Алматы, 2010.-244с.

Муканов, Б.М. Научные основы формирования агро-лесоландшафтов в равнинных условиях Казахстана [Текст]: дисс....док. с.-х наук / Б.М. Муканов; Научный руководитель С.Б. Байзаков.- Алматы, 2005.-281с.

Сарсекова, Д.Н. Научное обоснование технологии плантационногополивного лесоводства на юге-востоке Казахстана [Текст]: дис.... д-р. с/х. наук: 06.01.09: 06.03.03 / Д.Н. Сарсекова; Защищена 27.08.2010; Науч. руковод. С.Б.Байзаков, Р.Е.Елешев. -Алматы, 2010.-305с.

**С.Б. Байзаковтың жетекшілігімен қоргалған
(PhD) философия докторының диссертациялары**

**Доктора философии (PhD) защитившие диссертации под
руководством С.Б. Байзакова**

**Doctors of philosophy (PhD), defended dissertations under the
guidance of S.B. Bayzakov**

**Тленов, А.А. Қазақстанның оңтүстік облыстарында орман
пайдалануды, жетілдіруді ғылыми негіздеу [Мәтін]: 6D080700 -
«Орман ресурстары және орман шаруашылығы: фил. д-ры (PhD)
ғыл.дәрежесін алу үшін дайынд. дисс. / А.А.Тленов; ғылыми
кенесшілері С.Б.Байзаков, Людек Сисак (Чехия).-Алматы: ҚазҰАУ,
2013.- 126 б.**

**Борисова, Ю.С. Лесопатологическое состояние и меры по
сохранению тугайных лесов казахстанской части бассейна реки
Иле [Текст]: 6D080700-Лесные ресурсы и лесоводство: дис... д-ра
философии (PhD) / Ю.С. Борисова; науч. консультанты С.Б.Байза-
ков, O.Nakladal (Чешского университета естественных наук);
КазНАУ.- Алматы: Б.и., 2017.- 126 с.**

**Колесниченко, Ю.С. Фитосанитарное состояние тугайных
лесов Казахстана и меры по их сохранению (на примере реки
Или) [Текст]: 6D080700-Лесные ресурсы и лесоводство: дис.... д-ра
философии (PhD) / Ю.С. Колесниченко; научные консультанты С.
Б. Байзаков, Oto Nakladal; КазНАУ.- Алматы: [б. и.], 2015.- 106 с.**

***С.Б. Байзаковтың жетекшілігімен қоргалған
магистрлік диссертациялар***

***Магистерские диссертации защищенные
под руководством С.Б. Байзакова***

***Masters dissertations defended under the guidance
of S.B. Bayzakov***

**Нұрқамыт, А.Б. Орман шаруашылығын ұйымдастыру жұмыс-
тарын ГИС технологиялар арқылы жетілдіру [Мәтін]: 6М080700
- Орман ресурстары және орман шаруашылығы: ауылшаруашылық
ғылымдары магистрінің дәрежесін алу үшін дайынд. диссертация /
А.Б.Нұрқамыт; ғылыми жетекші Б.С.Байзаков; Қазақ ұлттық
аграрлық университеті, 2013.-73б.**

**Раджибалиев,Ф.А. Состояние и пути повышения устойчивости
зеленых насаждений г. Алматы [Мәтін]: 6М080700 - Орман
ресурсстары және орман шаруашылығы: ауылшаруашылық
ғылымдары магистрінің дәрежесін алу үшін дайынд. диссертация /
Ф.А.Раджибалиев; ғылыми жетекші Б.С.Байзаков; Қазақ ұлттық
аграрлық университеті, 2013.-78б.**

*Ол туралы мақалалар.
Статьи о нем.
Articles about him*

Есполов, Т.И. О научной, педагогической и общественной деятельности академика НАН РК С.Б.Байзакова [Текст] / Т.И. Есполов, Г.С. Шабдарбаева, Р.Е. Елешев // Инновационные пути развития лесного хозяйства, особо охраняемых природных территорий и смежных отраслей агропромышленного комплекса в условиях рыночных отношений: Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 80-летию КазНАУ и 70-летию акад. НАН РК, д.э.н., проф. Байзакова С.Б. (2010; Алматы), 26 марта.- 2010.- С.4-8.

Есполов, Т.И. Вступительное слово ректора Казахского национального аграрного университета профессора Т.И.Есполова: [Текст] / Т.И. Есполов // Инновационные пути развития лесного хозяйства, особо охраняемых природных территорий и смежных отраслей агропромышленного комплекса в условиях рыночных отношений: Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 80-летию КазНАУ и 70-летию акад. НАН РК, д.э.н., проф. Байзакова С.Б. (2010; Алматы), 26 марта.- 2010.- С.1-2.

Шабдарбаева, Г.С. 80 лет - на образовательном рынке [Текст] / Г.С. Шабдарбаева [О торжественных событиях, в числе которых 80-летний юбилей КазНАУ и 70-летний юбилей академика С.Б.Байзакова] // Инновационные пути развития лесного хозяйства, особо охраняемых природных территорий и смежных отраслей агропромышленного комплекса в условиях рыночных отношений: Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 80-летию КазНАУ и 70-летию акад. НАН РК, д.э.н., проф. Байзакова С.Б. (2010; Алматы), 26 марта.- 2010.- Зс.

Мұқанов, Б. М. Орман әлемінің тамырышысы [Мәтін] / Б. М.Мұқанов (Ауыл шаруашылығы ғылымдарының докторы, профессор, Қазақ FA құрметті академигі) // Арқа ажары.-2020.-21 наурыз.-26.

МАЗМҰНЫ

1.	Оқырмандарға.....	7
2.	Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым, академиясының академигі, экономика ғылымдарының докторы, профессор С.Б.Байзақовтың өмірі мен қызметінің негізгі кезеңдері.....	10
3.	Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі С.Б.Байзақовтың ғылыми, педагогикалық және қоғамдық қызметінің қысқаша очеркі.....	12
4.	Монографиялары.....	54
5.	Оқулықтары.....	56
6.	Оку құралдары.....	57
7.	Оку-әдістемелік құралдары.....	58
8.	Ұсыныстар.....	60
9.	Электронды оқулықтары.....	64
10.	Ғылыми мақалалары.....	65
11.	Анықтамалық.....	92
12.	Сөздіктер.....	92
13.	Есептер.....	92
14.	Өнертабыс патенттері.....	94
15.	С.Б.Байзақовтың жетекшілігімен қорғалған кандидаттық диссертациялар.....	95
16.	С.Б.Байзақовтың жетекшілігімен қорғалған докторлық диссертациялар.....	97
17.	С.Б.Байзақовтың жетекшілігімен қорғалған (PhD) философия докторының диссертациялары.....	98
18.	С.Б.Байзақовтың жетекшілігімен қорғалған магистерлік диссертациялар.....	99
19.	Ол туралы мақалалар.....	100

СОДЕРЖАНИЕ

К читателям.....	8
1. Основные даты жизни и деятельности академика Национальной академии наук Республики Казахстан, доктора экономических наук, профессора С.Б. Байзакова.....	25
Краткий очерк научной, педагогической и общественной деятельности академика Национальной академии наук Республики Казахстан С.Б. Байзакова.....	27
Монографии.....	54
4. Учебники.....	56
5. Учебные пособия.....	57
6. Учебно-методические пособия.....	58
7. Рекомендации.....	60
8. Электронные учебники.....	64
9. Научные статьи.....	65
10. Справочники.....	92
11. Словари.....	92
12. Отчеты.....	92
13. Патенты на изобретения.....	94
14. Кандидатские диссертации защищенные под руководством С.Б.Байзакова.....	95
Докторские диссертации защищенные под руководством С.Б.Байзакова.....	97
Доктора философии (PhD) защитившие диссертации под руководством С.Б.Байзакова.....	98
Магистерские диссертации защитившие под руководством С.Б.Байзакова.....	99
Статьи о нем.....	100
19.	

CONTENTS

1. To readers.....	9
2. Main dates of life and activity of Sabit Baizakovich Baizakov, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, doctor of economics, professor.....	40
3. A brief outline of the scientific, pedagogical and social activity of S.B.Bayzakov, the academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.....	42
4. Monographs.....	54
5. Textbooks.....	56
6. Educational manuals.....	57
7. Teaching-methodical aids.....	58
8. Recommendations.....	60
9. Electronic textbooks.....	64
10. Scientific articles.....	65
11. References.....	92
12. Vocabulary.....	92
13. Reports.....	92
14. Patents for Inventions.....	94
15. Candidate dissertations, defended under the guidance of S.B. Bayzakov.....	95
16. Doctors dissertations defended under the guidance of S.B. Bayzakov.....	97
17. Doctors of philosophy (PhD), defended dissertations under the guidance of S.B. Bayzakov.....	98
18. Masters dissertations defended under the guidance of S.B. Bayzakov.....	99
19. Articles about him.....	100

**Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі,
экономика ғылымдарының докторы, профессор Б.С. Байзақовтың
ғылыми еңбектерінің библиографиялық көрсеткіші**

**Библиографический указатель научных трудов академика Национальной
академии наук Республики Казахстан доктора экономических наук,
профессора С.Б. Байзакова**

Жауапты шығарушылар-Ответственные за выпуск:

Жорабекова Ж.Т.ОИИ-ның ғалым хатшысы,
аудыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты;
Айтuarova A.M., Ғылыми кітапхана директоры;
директор научной библиотеки;
Ақшалова А.Б., ФББ менгерушісі; заведущая НБО.

Кұрастырушулылар-Составители:
Акшалова А.Б., Кененбаева Н.С., Кульжанова К.М.

Подписано в печать 04.03.2020. Формат 60x84 ^{1/}₁₆.
Объем 6,5 п.л. Заказ № . Тираж 100.
г. Алматы, пр. Абая,8. Изд. «Айтұмар».

**The bibliographic index of scientific works of S.B. Baizakov, the academician
of National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan,
Doctor of economic sciences, professor.**

Responsible for release:
Zhorabekova Zh.T. Academic Secretary FRII;
Aytuarova A.M., Director of the Scientific library;
Akshalova A.B., Head of the NBO.

Compilers:
Akshalova A.B., Kenenbaeva N.S., Koulzhanova K.M.

Signed to print: 04.03.2020. Format 60x84 1/16.
Value 6,5 p.l. Order № 369. Circulation 100.
Almaty, Abay 8. Publ. «Aytumar».